

KIENEVOVA HOUPAČKA V ČECHÁCH

STRANA 2

PORTRÉTY OSOBNOSTÍ EXSTRÉMNIHO OUTDOORU

STRANY 4 a 5

SVĚTOVÝ POHÁR V LEZENÍ NA LEDU

STRANA 10

DVOUMĚSÍČNÍK PRO MNOHOSTRANNÉ OSOBNOSTI

DOBRODRUH

Ročník III.

Číslo 2 / 99

Cena 18,- Kč; 22,- SK

Miroslav Jakeš je spolu s Jaroslavem Pavlíčkem naším neznámějším polárníkem současnosti. Svým sólovým přechodem Grónska v roce 1996 učinil, pomíneme-li život a cesty Jana Eskymo Weizla, zřejmě nejhodnotnější výkon v dějinách českého polárníctví. Má za sebou i řadu dalších náročných akcí, přičemž ty nejtěžší – sólový pochod k severnímu a jižnímu pólu – stále plánuje. I o nich jsme s ním hovořili v jeho bytě v Praze.

Miroslav JAKEŠ: SEVER MĚŘÍ VŠEM STEJNĚ

Trénink na grónském ledovci před sólocestou.

Venujete se poměrně široké škále outdoorových činností, jak jste v nich vlastně začal?

Začal jsem jako vysokohorský turista až po vojně. To jsem se dostal s pardubickými vodáky do Rumunsku a zde chodil po prvních větších horách. Předtím jsem žádný sport výkonnostně nedělal. Jako každý kluk jsem hrál fotbal a provozoval další sporty a hry.

Poté jsem začal pravidelně jezdit do Rumunsku a Bulharska, později jsem se dostal i do Jugoslávie. Začal jsem i lézt v horolezeckém oddíle – na skalkách i v Tatrách. Velký lezec jsem však nikdy nebyl. Když se mi podařilo vylézt pětku, byl jsem spokojen.

Do velkých hor jsem se dostal až v roce 1981 na devizových příslib – a to rovnou do Himálajů. Šli jsme tam tenkrát se švagrovou trek k Everestu a poté jsme se vrátili přes Rolwalingové Himálaje. Měli jsme špatnou mapu a nevěděli jsme, že je to polohorolezecké terén, takže návrat byl dost dobrodružný. Za rok jsem se do Himálajů vrátil. Můj bratr pracoval v Německu a zajistil mi tam pozvání. S Jaroslavem Pavlíčkem jsme vyrazili, samozřejmě s povolení, k Cho-Oyu. Bez speciální horolezecké výstroje jsme vyšli až do 6500 m n.m., ale vzhledem ke zhoršujícímu se počasí jsme výstup museli přerušit a vrátit se. Trochu jsem toho litoval, byl jsem tehdy ve výborné fyzic-

ké kondici, odjakživa nemám žádné problémy s aklimatizací a věděl jsem, že na ten kopec mám. Byl to převážně chodák, nic těžkého. V tu dobu tam byl Messner s expedicí a také to pro špatné počasí zabalili. Protože to bylo na přelomu podzimní a zimní sezóny, byl to tehdy vlastně český zimní výškový rekord. To jsme se však dozvěděli až po návratu.

V Jižní Americe jsem potom v roce 1986 vylezl na Aconcagua. Aniž bych to chtěl, dorazil jsem tam místo v létě až v zimě, a tak jsem tam udělal první zimní československý výstup. Závěrečný den výstupu bylo velmi špatné počasí. Přelil jsem, ale v důsledku omrzlin jsem přišel o pět prstů na nohou. V roce 1988 jsem jsem vyšel sólově na Pik Lenina v pohorí Pamír. Je to zatím můj nejvyšší vrchol a také bivak, neboť při sestupu mě ve výšce asi 6800 metrů překvapila mlha a já musel překať noc, střídavě ve stojící a sedící poloze, abych neusnul a nezmrzl.

Jak jste se dostal k polárníctví?

Především to bylo zásluhou Jaroslava Pavlíčka, který mě k tomu přivedl. Předtím mě nikdy nenapadlo, že bych mohl být polárníkem. Ani jako kluk jsem o tom nesnil. Když jsme se s Pavlíčkem vrátili od Cho-Oyu, říkali jsme si, co dál. On navrhl přechod Grónska, který jsem potom ve třech uskutečnil v roce 1984. Byl to přechod z východu na západ

dlouhý 600 km vzdušnou čarou. Zalíbilo se mi to, i když jsem tam poměrně dost trpěl. Například boty, které se mi v mrazu srazily a ztvrdly, jsem musel každé ráno rozehrávat nad vařičem, abych se do nich vůbec vešel. Nebo pěřový spací pytel česem zvlhnu, voda se v něm proměnila v led a spacák spíše chladil, než hřál. Těto expedice si cením, neboť byla svého druhu ojedinělá. Šli jsme totiž tajně, neměli jsme peníze na zaplacení kauce pro případ záchranné akce, dále bez jakéhokoliv spojení a cizí pomoci a tím jsme byli odkázáni zcela sami na sebe. I když jsme se na akci co nejsvědomitěji připravovali, byla naše výstroj a výzbroj z hlediska současných možností velice skromná a primitivní. Šli jsme na starých lyžích, které kde kdo našel a mnoho věcí jsme si sami museli udělat a ušít. Polohu jsme určovali oktantem a směr pomocí kompasu nebo přírodních úkazů. Za největší úspěch považuji, že jsme nezabloudili a strefili se na letiště na druhé straně Grónska a také to, že jsme se přes těžkosti, které nás doprovázely, vzájemně dobře snažili. Tento pochod byl prvním československým přechodem Grónska a čtyřicátým prvním od doby, kdy jej poprvé v roce 1888 přešel F. Nansen.

Poté jste se začal do těch krajů vracet a stal se zřejmě nejaktivnějším českým polárníkem. Kterou ze svých akcí hodnotíte nejvýše?

Zcela určitě sólový přechod Grónska z východu na západ, který jsem podnikl v roce 1996. Myslím, že jsem stále jediný člověk na světě, který tuto cestu sólově, bez psího spřežení a cizí pomoci přešel. A to už jen proto, že dělat přechody Grónska sólově je úředně zakázané. Šel jsem navíc v září a říjnu, v měsících za-

čínajících polární zimy. Od října do dubna je vůbec zakázan, z důvodů především tvrdých klimatických podmínek, jakýkoliv přechod a vstup na grónský ledovcový štít, a to i pro skupiny. Cesta mi trvala měsíc a byla z výše uvedených důvodů uskutečněná tajně. O pravých úmyslech jsem neřekl ani Eskymákovi, který mě vysadil ze člunu na východním pobřeží Grónska. Manželce jsem před odjezdem řekl, že jedu asi na měsíc pryč na nějakou turistickou akci. Tento přechod hodnotím i jako největší sportovní výkon mého dosavadního života. Přestože bylo o hodně horší počasí než při našem skupinovém přechodu v roce 1984, došel jsem v dobré fyzické a psychické kondici – zúročil jsem tak četné zkušenosti nabyté z předcházejících cest, což mě především těší. Uměním není totiž dojet do cíle zničený a polomrtvý, ale v dobrém stavu.

Co jste při sólu v Grónsku považoval za největší nebezpečí?

V první řadě trhliny, které jsou otevřené a nebo zakryté sněhovými mosty, a to hlavně při okrajích ledovce. Pod tíhou těla, dvou párů těžkých saní a nezajištěný není problém do takové hluboké trhliny spadnout. Počasí můžete vždycky nějak přežít, u trhlin musíte mít štěstí, i když částečně lze některé předvídat. Od prvního dne jsem musel dávat velký pozor na sebe a výstroj. Jakékoliv banální zranění by bylo velkým problémem. Neměl jsem vysilačku, vrátit jsem se nemohl, pomoc byla až v cíli mé cesty, kam jsem musel sám dojít, neboť nikdo o mě nevěděl, aby mi pomohl. Jediné špatné naštěstí mohlo být tragické důsledky. Rovněž tak výstroj a výzbroj musela být dokonalá. V případě selhání jsem musel mít pro-

myslené náhradní řešení situace. Větší část výstroje mám tuzemské výroby. Zbytek tvořily výrobky ze zahraničí, jako speciální kanadské boty Sorel do mínus 74 stupňů Celsia, kanadské plastické sáňky, benzínové vařiče MSR apod. I když všechny součásti byly důležité, byla jedna, která byla na ostatní a kterou jsem střežil jako oko v hlavě a měl jsem jí neustále při sobě. Byl jím satelitní navigační přístroj GPS. Bez něj bych byl v tom počasí na ledových pláních grónského ledovce zcela ztracen, neboť znalost polohy je předpoklad, aby člověk došel do cíle. Nebo vařič. Paradoxní je, že ačkoliv jsem se nacházel na největší kvalitní zásobárně pitné vody na světě, zemřel bych v případě jeho selhání. Často se stávalo, že mi vařič nechtl žehet. Nezbyvalo mi nic jiného, než ho v mrazu holýma rukama rozrout do posledního šroubčku a zjistit, kde je závada. Vycvičil jsem se v jeho opravě tak, že dnes mě nemůže vyvést z míry.

Zvýšené napětí jsem prožíval, když jsem měl postavit stan, zvláště za silného větru. Během pochodu jsem přemýšlel nad každým pohybem, kterým budu večer stan stavět. Ten mi nesměl odletět, ani se potrat. Jednou byl tak silný víchř, že jsem přestal věřit, že jej večer postavím. Proto jsem odpoledne zastavil a zkoušel v ledu vysekát jámu, ve které bych přespával, kdyby se mi stan nepodařilo postavit. Nakonec jsem ale stan vždy postavil.

Jaký máte při přechodech denní režim?

Vařím dvakrát denně – ráno a večer. Ráno si rovněž navávím plnou termosku čaje nebo horké vody, s níž poté zalévám

► Pokračování na str. 3

KIENEOVA HOUPAČKA V ČECHÁCH

Čtenáři výborné knihy německého „alpenvereinsty“ Pita Schuberta „Bezpečnost ve skále a ledu“ jistě nevynechali zajímavou kapitolu o historii a specifických nové disciplíny endorfinuchtivých horolezců – Kieneovy houpačky. Ta spočívá v tom, že si adept najde dva blízko sebe postavené mosty, na jeden z nich přiváže horolezecké lano, na konec lana se naváže sám a skočí dolů z druhého mostu. Tím se ocitne v obrovité a pro mnohé vzrušující houpačce. Jako první ji na počátku 70. let praktikoval známý německý lezec Helmuth Kiene na souběžných mostech v francouzského Annency v údolí Cailles – odtud tedy její jméno.

Později se Kieneova houpačka rozšířila po celé Evropě. Protože se tato radůstka provozuje již léta i v Čechách a protože tu kromě endorfinu přivodila již i smrtelné úrazy, vypravili jsme se prozkoumat věc na zřejmě nejznámější houpačce lokalitu u nás – dva mosty poblíž Ivančic u Brna. Upozorujeme přitom, že podobně jako ve světě, ani u nás nejsou různé úřední vyhlášky tomuto druhu zábavy příliš nakloněny a že každý, kdo ji provozuje, se vystavuje riziku úředního postihu. Není ostatně divu, mosty jsou většinou v provozu a skákají-

1) Pit Schubert upozorňuje ve své knize především na tato nebezpečí spojená s Kieneovou houpačkou:
– lano nemusí vydržet všechno, zvláště je-li vedeno přes ostrou hranu mostu, kde se může přefříznout nebo prodlít. Zvýšené nebezpečí je i v těch případech, kdy adepti využívají pouze jednoho mostu a skáčí buď z jedné strany mostu s lanem navázaným na druhé straně, nebo přímo ze strany, na níž je lano navázáno. Zde se jedná o téměř jakýsi bungee jumping (pokud je odskok od mostu do strany malý) a pádové zatížení dosahuje velkých hodnot. Ne zcela nová lana se mohou přetrhnout, nehledě na to, že zachycení pád vás může pěkně pošramotit. Zkusili jste někdy třeba volný pád ze skály, který byl zachycen (většinou napevno, neboť dynamické jistiění se zde používá jen zřídka) třeba po 40 metrech?

I pro ivančické mosty je přitom problém pevnosti lana aktuální. Když Kiene na počátku 70. let poprvé skákal ze dvou

ještě pohovoříme), lano před startem je provedeno a po skoku letí více než 10 metrů volným pádem, než se dostanete do houpačkovitého pohybu. To samozřejmě znamená větší trhnutí a zatížení lana, než měl při svých skocích Kiene. Lano by mělo tedy být spolehlivé.

– dalším Schubertovým nabádáním je v každém případě používat při navázání na lano kombinovaný úvaz, tj. spojení sedáku a prsáku. Z výše uvedených důvodů to není třeba nijak zvlášť rozvádět ani o tom diskutovat. Z mostů se navíc skáče i hlavou dolů, což bez kombinovaného úvazu může udělat snad jen neuvěřitelný hazardér.

– Schubert rovněž doporučuje pustit před prvním skokem na laně zkušební zátěž, např. nejméně 50 kilogramový batoh. Přitom má na mysli především zkoušku, zda při houpačce nenarazíte do některého z mostních pilířů.

V Ivančicích toto sice příliš nehoří, ale stojí za to vyzkoušet si z jiných dů-

Při skoku hlavou dolů by si jen hazardér vzal pouze sedák.

Kombinovaný úvaz však správně má i tento borec.

rovnooběžných mostů v Annency, jejich vzdálenost byla 50 metrů a výška nad údolím 150 metrů. Znamenalo to mj., že při použití 50metrového lana byl prakticky ihned po skoku tažen do kyvadlového pohybu. Ivančické mosty jsou od sebe vzdáleny asi 100 metrů a i když lano váže- te a skáчете z vnějších stran mostů (což je dobře, protože lano při prvním zhoupnutí nenarazí na žádnou hranu), vzdálenost skokana od navázání je zhruba 20 metrů. Výška mostů nad údolím je přitom něco málo přes čtyřicet metrů. Protože po skoku byste měli skončit visící na laně několik metrů nad zemí (o tom

vodů, k nimž se hned dostaneme. Každopádně doporučuji před skákáním (když už jste se pro něj rozhodli) přečíst příslušné stránky Schubertovy knihy (české vydání str. 206–213), i případně jiné stránky týkající se třeba navázání lana – na most i na sebe.

2) Jak jsem již naznačil, nyní se dostáváme k jednomu z hlavních problémů skákání z ivančických mostů. Tím je správné určení délky lana. V Ivančicích se neskáče nad vodou, ale nad betonovou plochou. To přináší dva problémy. Za prvé psychický, neboť skákat do vody je přece jen iluzorně lehčí než směrem k betonové

Po odskoku z mostu letíte asi 10 m volným pádem, než se dostanete do houpačky.

cestě. Za druhé pak s odvázním se od lana po skončení houpaní, protože v případě nouze se nemůžete prostě odvázat a skočit do vody. V tu dobu byste totiž měli z bezpečnostních důvodů viset několik metrů nad zemí. Proč? Z jednoho prostého důvodu. Skáчете totiž na horolezeckém, tedy průtažném laně (alespoň v tu doufáme, protože statické by vám mohlo zlámat vaz). Průtažnost horolezeckého lana při velkých zatíženích dosahuje podle typu lana až 20 % a více jeho délky, což například při 33 metrech délky znamená neuvěřitelných 6,6 metru a více. V této výšce od země by tedy měl při zkoušce viset konec lana navázaného na zhruba 40metrový most, pokud je lano hodně průtažné a pokud očekáváte velké zatížení lana (např. při velké váze skákajícího, či malé vzdálenosti mezi navázáním lana na most a skákajícím) a chcete mít jistotu, že při houpačce nezavádíte o zem! Pokud třeba na konec navázaného visícího lana do- sáhnete ze země, koledujete si o pěkný malér. Čím výše konec na most navázaného lana při zkoušce visí nad zemí, tím je vlastní houpačka bezpečnější.

Na druhé straně, čím výše od země skončíte houpaní, tím hůře se budete do-

stávat z lana na zem v případě, že nešplháte po laně vzhůru na most, nebo vás tam kamarádi nevytahují (což je obojí málo obvyklé).

U ivančických mostů, jak jsme již řekli není možné v případě potíží se prostě z lana odvázat a bez rizika skočit. Protože se ke spouštění z lana používá např. provazový žebříček, je nutné použít délku lana volit tak, aby to bylo absolutně bezpečné při houpaní, ale abyste zároveň zůstali při houpaní viset nad zemí v takové výšce, která vám umožní při vašich technických pomůckách bezpečný sestup z lana na zem.

Protože přesně určit bezpečnou délku lana respektující obě tato hlediska je záležitostí pro mnohafaktorové matematické a fyzikální výpočty, je tedy pro naproti většímu skokanu nezbytné, po vzoru Schubertových rad, vyzkoušet před skokem správnou délku lana tím, že na něj zavěsíte patřičně těžký předmět a zkušební ho pošlete do houpačky. Uvidíte, jak vysoko se na vašem laně nad zemí zhoupne při „tahu“ a jak vysoko poté skončí po dohoupaní.

3) Jak vidět, je radno před skokem především hodně přemýšlet i experimentovat, být připraven na co nejvíce možných potíží a dbát na každý detail technické přípravy.

Kieneova houpačka, pokud má být bezpečná, vyžaduje poměrně široký sled činností, které musí být bezchybně vykonány, od výběru místa skoku přes navázání lana a určení jeho délky, až po sestup z lana po houpačce. Spěch při přípravě je zbytečný a nebezpečný.

MILOŠ KUBÁNEK

ADRENALIN NEBO ENDORFIN?

Aneb před skokem se musíte bát.

Mluví-li se v populárních časopisech a médiích o „bláznivých extrémních“ výkonech, používají při tom novináři většinou zaběhnuté klišé, podle něhož při tom „tělo produkuje adrenalin“. To není zcela úplně. Adrenalin je hormon, který mobilizuje ve stresové situaci v organismu silové rezervy. Tělo je jeho spolupůsobením schopné reagovat na boj nebo útek v míře, která není v „normálním“, „klidném“ životě myslitelná. To může mj. přinést i slastné pocity.

Pokud se však mluví o „závislosti na adrenalinu“, mělo by být jasné, že se zde často směšují i další tělesné pochody. Především pak fakt, že lidský organismus pod vlivem stresu produkuje rovněž opiáty, přesněji endogenní morfiny (zkráceně endorfiny), které mají protibolestivý účinek. Ty způsobují snad každým dobrodruhem odzkoušenou skutečnost, že při krátkodobém stresu (nebo i strachu) necítí bolest. Tento endorfinový (čili opiátový) šok přináší kromě potlačení fyzické bolesti po výkonu také pocity štěstí a uklidnění, na nichž některé jedinci mohou být závislí, podobně jako třeba na drogách.

Vypadá to, že požitky z mnoha tzv. extrémních sportů vyplývá z velké části právě z působení opiátových endorfinů, a nikoli tedy pouze adrenalinu. K těmto činnostem patří různé skoky do hloubek, extrémní lezení a další netradiční nápady, které vyvolávají stres a strach, mj. nepochybně i Kieneova houpačka.

To má však i svůj háček. Abyste si při nich správně užili, musíte být před nimi správně vystresovaní, nejlépe se co nejvíce bát (avšak zase ne natolik, abyste nebyli schopni udělat všechny činnosti správně). Pokud se tedy dostatečně nebojíte, pak si endorfinu tolik neužijete a musíte mít zřejmě jiné motivace pro tyto činnosti.

Z těch rozumnějších mě napadá třeba to, že vám skok může přinést dobrý pocit, že jste jej v pohodě psychicky i technicky zvládli a že se vám zkušenosť z něj bude třeba někdy hodit.

– mk –

Po skoku vás čeká dlouhá dohoupávání.

ci maníci na bezpečnosti dopravě nepřidají. Platí to i u ivančických mostů. Na jednom z nich (z něhož se skáče) jezdí vlak a o demolicí druhého, značně zchátralého a dnes již neopravovaného mostu, se vedou již dlouhou dobu diskuse (stojí jen proto, že jde o technickou památku). Přístup na něj a navázání lana je samo o sobě extrémní akcí, při níž je nejlépe se jistit. Následujících několik postřehů tedy rozhodně není návodem k tomu, jet do Ivančic a skákat. Jsou určeny především pro větší bezpečnost těch, kteří jsou stejně rozhodnutí věc zkusit. Možná, že k větší bezpečnosti jejich poměrně rizikové zábavy pomůže i několik našich následujících rad a postřehů.

Horolezecká škola – leský ráj
Vám nabízí
KURZY HOROLEZECTVÍ
Horolezecká přírodovědecká škola
Mgr. Jiří Odnova, Rybní D. 1754,
294 01 Bakov n. Jizerou, Tel.: 0329781453
Jeť s kompetentním partnerem

SPORT DESKÝ RÁJ
Horolezecké a outdoor vybavení
malé-velkoobchod
**Obdobný poradenský servis
šlevy 3-10 %**
Nerudova 616, 293 01 Mladá Boleslav
Tel.: 03261723384
(vchod z ležových ul. 250 m od aut. nádr.)

Nabídka horolezecké školy
ADRENALIN SKOLP
Partner OFAV, sekce Innsbruck-Lysá nad Labem

Zima:
lezení v ledu Rakousko
zimní horolezení V. Taty, T. Gebirge
sněžnice Totes Gebirge

Léto:
skalky víkend, kempy Tábor, Arco
lezení v horách V. Taty, Hochschwab,
výcviky na ledovci, individuální výstupy
železné cesty Dolomity, Východní Alpy
trekking Kanada (Banff, Jasper)
expedice Kavkaz, Tan-San
výstupy na vrcholy Východní Alpy

Kontakt:
Partyzánská 2496
390 03 Tábor
tel./fax: 0361/344 85 (záznamník)
e-mail: adrenalina@mbox.vol.cz
http://www.tabor.cz/adrenalina/

► Dokončení ze str. 1

instanční polévky nebo připravují pít. V pravidelných intervalech dělám krátké zastávky na jídlo. Jím jen lehce, abych zahlal hlad a průběžně doplňoval kalorie. Snažím se co nejdříve jít, což znamená ráno co nejdříve vstát a večer zastanovat co nejspěději. Když se ráno nezvednete a nejedete ve vichřici dál, nepřijedete do cíle včas a zemfete na nedostatek potravin, paliva...

Co vás na polárních krajích tak láká?

Když si na ně zvyknete, je to jako droga. Tam je vše jednoznačně dáno. Tady, když neuděláte nebo se vám něco nepovede, vždycky to můžete nějak okecat. Nešlo to proto a proto, bylo špatné počasí atd. Tam nic neokecáte. Polární krajina má svoji nepopsatelnou atmosféru. I na pohled v jednotlivé pustné lze obdivovat nádherné západ a východy slunce, mihotání polární záře, bizarní tvary nakupeného stlačeného ledu, plouvoucí icebergy a trhliny v ledu. A pak osamotě přináší zvláštní pocity. Máte čas zamyslet se nad věcmi, nad kterými při všedním životě neuvažujete a problémy, které vás tíží, se zdají být malicherné v podmínkách, kdy často jde do tuhého a zápasíte o život. Víte, že jste jediný člověk v okruhu několika set kilometrů a jste odkázán sám na sebe.

V těch krajích mrznete ve dne i v noci a nemůžete se jít nikam ani na chvilku ohřát. Ta drsná příroda je spravedlivá a měří všem stejně – nezáleží na tom, jestli jste bílý nebo černý, chudý nebo bohatý.

Podnikáte často sóla. Vyhovuje to více vaší nátuře?

Řadu akcí jsem podnikal ve skupinách a nyní podnikám s turisty. Na řadu svých akcí bych však těžko hledal partnera. Musel by to být člověk, který si nestěžuje na případné těžkosti a nepohodu, není vybíravý v jídle a je ochoten vstát třeba i o půlnoci a vyrazit na cestu. Takovým typem člověka byl například Pavlíček.

Vaše akce vyžadují poměrně velkou vytrvalost a fyzickou. Jak je udržujete?

Obojí jsem získával na svých vysokohorských akcích v Bulharsku a Rumunsku. Byl jsem tehdy trochu blázen, hřebo-

Po návratu ze severního pólu se zlomeným palcem a fotem českých účastníků expedice.

novky jsem téměř běhal. K tomu mě dovedla nutnost, neboť dovolený jsem měl málo a já chtěl co nejvíce vidět. Například Bulhaři vyhlásili turistickou akci zdořání nejvyšších sedmi bulharských kopců. Odjel jsem na dva týdny do Bulharska a za téměř nepřetržitého pochodu jsem těch sedm vrcholů nejen vyšlapal, ale přešel i všechna pohoří, v nichž ležely. V noci jsem přejížděl vlakem. Pak jsem si v Sofii vyzvedl odznak „Pokořitel planinických vršín“. Dnes už se tak nehoním a když jdu s klienty, snažím se jít pomaleji, prohlížet a vychutnávat přírodu.

Dříve jsem byl členem otužileckého oddílu a v zimě jsem se koupal ve Vltavě nejen proto, abych lépe snášel mráz, ale i pro případ pádu do vody Severního ledového oceánu. Každé ráno se sprchuji studenou vodou a občas si jdu zaplavat i do řeky. Ted jsem polevil, ale musím to zase obnovit. Taky pravidelně posiluju. K udržení kondice přispívají i mé každoroční cesty s turisty do Grónska, na Špicberky, Baffinův ostrov apod.

I když tuto stránku nelze zanedbat, je podle mě velmi důležitá psychická odol-

nost a získávání zkušeností z pobytu v polárních oblastech. Nemusí být tak strašné jít denně 10–12 hodin, jako ráno vstát ze spachio pytle, obléci se, vařit, připravit se na cestu, když ve stanu je velký mráz, vše je omrzlé, prsty při dotyku s kovem přimrzají a vichřice cloumá se stanem. Každá taková činnost je nepřijemná a netrvá jeden den, ale opakuje se třeba každý den jeden nebo dva měsíce, než by byla alespoň minuta na to, aby se člověk ohřál v teple a nebo vysušil vlhké věci. I zavazání pouhé tkaničky činí potíže, neboť během několika vteřin začnou prsty omrzat. Je proto nutno tyto činnosti natrénovat a vstřebat do krve. Pocit samoty a depresivní náladu je nejlepší překonávat neustálou činností. Zkušenosti získávám i četbou odborné literatury a přebíráním zkušeností jiných polárníků.

A co spaní v mrazech ve spacáku na balkóně, jak to dělával Messner?

Pokud jdu spát ven, snažím se, abych nebyl na očích.

Zúčastnil jste se také dvakrát „lehké“ expedice k severnímu pólu. Jak to tam probíhalo?

Různé. Poprvé v roce 1993 jsme letěli ruským vrtulníkem až na 89. stupeň severní šířky a odtud šli pěšky na lyžích a se sánkami. Je to dost drahá záležitost, neboť jedna letová hodina stála 1800 amerických dolarů a k severnímu pólu musely letět ještě dvě další helikoptéry, které přečerpávají při mezipřistáních na ledu pohonné hmoty.

Tenkrát nás bylo dvanáct z osmi národností. Vedoucí expedice byli Kanadán Weber a Rus Malachov, nejzkušenější polárník severu, kteří byli na se-

verním pólu mnohokrát a jako první lidé došli z Kanady vlastními silami na severní pól a zpět. V roce 1996 jsem zorganizoval první českou skupinu na severní pól. Se dvěma českými účastníky a opět s Malachovem jsme letěli letadlem až k severnímu pólu, kde se každoročně vybuduje 100 až 150 kilometrů od pólu základna. Expedice dopadla velmi dobře a bez větších problémů jsme došli na severní pól.

Tyto akce samozřejmě nejsou klasickým dosažením pólu z Ruska, ale není to zase taková procházka, jak by se mohlo zdát. Pochody probíhají stejným stylem, účastníci jsou vybaveni podobným materiálem, jako je tomu při klasické expedici. Je to dobrá příprava pro náročnější cesty, protože si obtužíte terén a poznáte, co umí materiál a podobně.

Jaké jsou vaše další plány na severu?

Základním cílem pro nejbližší léta je pro mě dosažení severního pólu pěšky z mysu Arktičeskij z ostrovů Severní země, odkud je to na pól zhruba 1000 km a jižního pólu ze základny Patriot Hills v Antarktidě. Letos jsem chtěl jít k severnímu pólu, ale už je pozdě, cesta k severnímu pólu trvá tak dva měsíce a start musíte stihnout do konce února, kdy jsou ještě velké mrazy a moře je zamrzlé. Později se začínají ledy lámat a vzniká spousta volné vody. Zajímavostí je, že mrznete nejvíce na začátku cesty a čím více se přibližujete k pólu, tím je tepleji. Když jdete k jižnímu pólu, je to naopak, protože Antarktida je poměrně vysoký hornatý kontinent a od pobřeží stoupáte do větších výšek.

Pokud si tyto cíle splním, mám v zásobě ještě další, které si ale nechám pro sebe. Náhradní plán k pólu mám i přechod Grónska od jihu k severu. Rád bych se také zúčastnil budování české stanice v Antarktidě, kterou plánují čeští geologové. Již jednou, v roce 1989, jsem byl v Antarktidě při založení stanice na ostrově Nelson. Poté se budu věnovat nadále průvodcování. Chtl bych také využít svých zkušeností v práci v polárních oblastech, například na některé polární stanici.

MILOŠ KUBÁNEK

Nejvýznamnější předchozí akce a výpravy:

- 1982** československý zimní výškový rekord (6500 m) na svazích Cho Oyu
- 1984** první československý přechod Grónska z východu na západ ve tříčlenné skupině
- 1986** první československý zimní sálový výstup na nejvyšší horu Ameriky Aconcagua (6959 m)
- 1988** sálový výstup na Pik Lenina (7134 m) v Pamíru
- 1989** spoluúčast na založení československé polární stanice na ostrově Nelson v Antarktidě
- 1992** dvouměsíční účast v mezinárodní expedici ICESAIL při pokusu o obeplutí severního pólu na jachtě
- 1993** účast v mezinárodní expedici NORTH POLE LIGHT. Dne 10. 5. došel po více než stokilometrovém pochodu vzdušnou čarou jako první Čech na severní pól
- 1996** podruhé na severním pólu jako vedoucí první české skupiny na severním pólu
- září, říjen 1996** sálový přechod Grónska z východu na západ
- duben 1997** sálový výstup na nejvyšší horu Špicberk–Newtopen

Stany Coleman'. PŘELEPENÉ SVY A LEMOVANÁ POUTKA, TO JE DVOJNÁSOBNÁ OCHRANA PROTI PRONIKÁNÍ VLHKOSTI!

Přelepené švy
První ochrana

Lemovaná poutka
Druhá ochrana

Technologie přelepených švů byla vyvinuta pro stany používáné v extrémních podmínkách. Každý šev je po setu přelepen speciální páskou a tím je zcela vylovena pronikání kapalé deště dovnitř stanu. Švy navíc po setu jehle. Při uzavírání poutek k trápku stávk nergnímuše dochází k opětovné perforaci ochranné pásky a tím i nebezpečí úniku vody. Firma Coleman navíc dá všem svým stánům progresivní technologii pro odstranění této slabiny. Pomocí se nepřidá přímo k trápku, ale ke speciální špičce. Kloupa se vlní mezi obě společně část trápku a poté členové ochrannou páskou. Lemování se provádí nejen na stáně šev, ale i na dřívě vyrobené od švů ochranné. Tím je zcela vylovena zátěží do stanu.

Vaše speciální dotazy Vám zodpoví
nabídneme službu zbalení stánek.

tel: 02/488 47 11   e-mail: camping@upplet.cz

NĚKTERÉ OSOBNOSTI

Komerční akce v outdooru se sice neteší přílišné náklonnosti tohoto časopisu, uznáváme však, že některé mohou mít nějaký smysl. K těm, kterým se to vcelku daří, patří akce švýcarské hodinářské firmy SECTOR, která sponzoruje stále se rozšiřující skupinu špičkových výkonnostních osobností outdoorových sportů. I když je výběr zaměřen hlavně na západní Evropu, můžeme zde najít vedle méně známých a významných tváří i skutečné hvězdy mezinárodního formátu. Dva z nich, Chantal Mauduitovou a Hanse Kammerlandera, jsme již v Dobrodruhu představili. Nyní v krátkých portrétech popíšeme i některé další. Vždyť extrémní výkony v přírodě jsou sice jen malou částí dobrodružství, ale který dobrodruh by se nezajímal o to, co dokáží jeho kolegové?

Deborah ANDOLLOVÁ:

Deborah Andollová se narodila 9. května 1967 v Havaně na Kubě, dostalo se jí tělovýchovného vzdělání a v roce 1979 začala kariéru v synchronizovaném plavání. Následujících dvanáct let závodila za kubánské národní družstvo: v letech 1980 a 1981 byla neporažitelnou národní mistryní a v letech 1986, 1990 a 91 šampionkou Střední Ameriky. Do vlnku dostala kapacitu plic přes 6 litrů, a proto se v roce 1992 pod vedením svého osobního trenéra Omara Oramase začala věnovat hloubkovému potápění na nádech. Při svém prvním pokusu se stálou zátěží (constant-weight) dosáhla hloubky 60 m za 2 minuty 16 vteřin. V roce 1993 dosáhla s proměnnou zátěží (variable weight) 80 metrů za 2 minuty 50 vteřin. 16. května 1996 přesně v 11:45 zahájila sestup pod hladinu na pobřeží Punta Frances v místě známém jako Pasaje Escondido (Skrýtý průliv) a objevila se po 2 minutách 15 vteřinách strávených pod vodou. Deborah Andollová zde překonala ženský světový rekord v potápění na nádech s neomezeně proměnnou zátěží (no-limits variable weight), když dosáhla hloubky 110 m za 2 minuty 15 vteřin. 27. července téhož roku tato kubánská potápečka překonala světový rekord v ženském potápění bez přístroje s proměnnou zátěží a posunula jeho hranici z 85 metrů na 90 metrů – podařilo se jí to s neuvěřitelnou lehkostí. Její kariéra pokračuje.

Shaun BAKER:

34letý Angličan Shaun Baker se vydal na svoji první expedici, když mu bylo 16 let. Vyrážel ze skotského Kingussie a dostal se až do ústí zvaného Hellç Mouth v severním Walesu – po 700 mílích pádlování po řekách v Británii. Dalším cílem Shauna Bakera se staly alpské vodopády: začal se Sermentzským vodopádem, nevelkým potokem, spadajícím dolů po horské stěně, který do té doby nikdo nedokázal zdotat z jednoho prostého důvodu – není na kajaku sjízdný. Baker se ale při sjíždění odrážel od skal a podařilo se mu 18 metrový spád zdotat. Po Sermentze se rozhodl pokoušet Sorbské peřeje, jejichž 50metrový spád je na stupnici obtížnosti hodnocený stupněm 7 a o jeho překonání se dosud nikdo nepokusil. Trať začíná 15metrovým spádem, skokem do prázdna, při kterém kajaku hrozí nebezpečí, že se roztrhne o skály. Let dolů končí v malém jezírku hlubokém 1 metr.

Vedle řady dalších extrémních kousků na divoké vodě se Baker začal zabývat také bezpečností při jízdě na kajaku: v současnosti je poradcem řady firem, které navrhuji bezpečnostní vybavení jakák, určených pro divokou vodu.

Zkoumá rovněž možnosti, kam až se člověk na kajaku může dostat, baví ho učit mládež základům a má diplom instruktora pro všechny disciplíny divoké vody.

Liv ARNESENOVÁ:

Liv Arnesenová se narodila v roce 1953 v Baerumu nedaleko Oslo. Jako malá začala s lyžováním a brzy se v ní probudila vášeň pro velké polární expedice. Vystudovala univerzitu v Oslo a řadu let učila literaturu. Nakonec se rozhodla, že zužitkuje své sportovní nadání a stala se průvodkyní výprav po ledovcích, pořádaných cestovní kanceláří Svalbard Polar Travel z Oslo. V roce 1983 Carl Emil Petersen přešel na lyžích Grónsko a Liv se rozhodla tento pozoruhodný výkon zopakovat se dvěma kolegyňmi. Jejich cílem bylo přejít Grónsko zcela bez cizí pomoci, bez psích spřežení a bez leteckého zásobování. První pokus, který podnikly v roce 1991, skončil nezdarem. Ale Liv se nevzdávala. Následující rok se o přechod pokusila znovu s přítelkyní Julii Maskeovou. Tentokrát úspěšně: Liv a Julie přešly Grónsko za 24 dní.

Pak následovalo dostaveníčko s jižním pólem: 1200 kilometrů nekonečného sněhu v minus 30 stupních Celsia, o samotě, pouze se saněmi vážícími 35 kilo, na kterých vezla batoh s dalšími 15 kilogramy. Na cestu se vydala 5. listopadu 1994 z Hercules Inlet nedaleko americké základny Patriot Hills a 24. prosince dorazila do další americké základny, postavené přímo na jižním pólu.

Barbara BRIGHETTIOVÁ:

Barbara Brighettiová se narodila 2. června 1966 v italské Cremoně. Její rodiče strávili libánky v Keni, kde si zakoupili farmu, a proto zde Barbara chodila do základní školy. Výuka probíhala v kiswahilštině a angličtině. Druhý stupeň základní školy a střední školu absolvovala ve Švýcarsku a v Anglii a v Itálii studovala univerzitu. Dnes, při práci v rodinné firmě, komunikuje v jazycích, které se naučila v dětství, a navíc se domluví francouzsky a španělsky. Zabývá se cestováním a turistikou po Keni a Tanzanii a má na starosti vztahy s místními provozovateli cestovních kanceláří. Protože byla od přírody sportovního založení, zkusila závodit v jízdě na koni, ve vodním lyžování, potápění, plavání, plachtění, windsurfingu, pozemním hokeji, motocrossu a kulturistice. Aby získala pilotní zkoušky, (což je v Africe užitečné pro každého, kdo pracuje v Barbařině oboru) začala navštěvovat potřebný

kurz a tehdy se zamilovala do skákání s padákem. Postupně získala osvědčení od různých organizací: Kenžských parašutistů (Kenya Skydivers), Kenžské Asociace Vzdušných Sportů (Kenya Air Sport Association) a Americké asociace parašutistů (USPA, United States Parachute Association). 4.

prosince 1993 překonala ženský světový rekord ve volném pádu bez kyslíku seskokem z výšky 10 900 metrů nad Brescia-Montichiarským letištěm.

Angelo a Alfredo CASTIGLIONIHOVÉ:

Průmyslníci Angelo a Alfredo Castiglionihové jsou dvojčata. Narodili se v Miláně 18. března 1937 a vystudovali ekonomii a obchod na Katolické univerzitě v Miláně. Jejich posláním bylo cestovat po světě a poznávat různé lidi, místa a kultury. V sedmácti letech se poprvé vydali na cestu do Maroka na jednom z pověstných italských skútrů, pokračovali do jedné francouzské a španělské kolonie, pak do Ria de Ora, které je dnes na území Mauritánie. Aby získali nějaké peníze na cestu a zároveň si mohli při cestování vydělávat, Angelo navštěvoval režisérské a kameramanské kurzy. Díky nim dokázal zdokumentovat etnologický a archeologický výzkum expedice, které jeho i bratra přitahovaly. Společně natočili pět celovečerních dokumentárních filmů:

Africa segreta (Tajemná Afrika), Africa amara (Hořká Afrika), Magia Nuda (Nahá magie), Adio ultimo uomo (Sbohem poslední člověče) a Africa dolce e selvaggia (Sladká a divoká Afrika). V roce 1977 vyznačili novou, 2000 kilometrů dlouhou cestu napříč Saharou, vedoucí od řeky Niger k jezeru Čad. V roce 1982 zdokumentovali Bergiugské prehistorické graffiti a Giancarlo Negro. V roce 1985 objevili starobylý egyptský smaragdový doly. V roce 1989 objevili Berenicu Pancrisii, zlaté město, které se ztratilo pod nánošem dávné minulosti.

Guy DELACE:

Francouz Guy Delage se narodil v roce 1951 v Bezu-Saint-Germain ve francouzském správním obvodu Aisne. Od roku 1974 do roku 1980 se plavil po moři. Při svém prvním velkém jachetním závodě Rote du Rhum v roce 1978 skončil s 12 metry dlouhým salamandrem druhý ve své kategorii a devátý v celkovém hodnocení. Sám sestrojil hypermoderní prau (asymetrický katamaran), se kterým si – mimo jiné – skvěle vedl v transatlantickém závodě Rochelle-New Orleans, kde skončil první ve své kategorii a celkově se umístil druhý. Svůj úspěch zopakoval v závodě jednotlivců při plavbě New York-Brest.

EXTRÉMNÍHO OUTDOORU

V roce 1980 překonal rekord clipperů, když za deset dní dokázal přeplout Atlantik. Pak se Delage začal věnovat ultralehkým letadlům, s nimiž podnikl řadu humanitárních misí do Súdánu a Bangladě. V roce 1991 úspěšně překonal Atlantik na palubě vlastního modelu ULM. Z Kapverdských ostrovů překonal 3450 mil za 48 hodin. V pátek 16. prosince 1994 v 13:30 odstartoval svůj plavecký maraton: rukama se přidržoval malého raftu, který byl spojen s ještě jedním větším, pohyboval pouze ploutvemi a 9. února přistál na pobřeží Bridgetownu, hlavního města Barbadosu. Za 55 dní uplavl vzdálenost 2100 mil napříč Atlantikem, sám; bez pomoci.

Gerard D'ABOVILLE:

Gerard d'Aboville se narodil v Paříži 5. září 1945. Po skončení vojenské služby, kde působil jako výsadkář (1967–68), se na různých lodích plavil po světě. V letech 1978–80 se připravoval na uskutečnění svého plánu – přeplavání Atlantického oceánu. Tento čin realizoval za 71 dní a 23 hodin, kdy překonal 5200 kilometrů, které dělily Cape Cod v Massachusetts a Ques-Sant ve francouzské Bretani. Sólové zdolání Atlantického oceánu ve dnech 10. července – 21. září 1980 mu přineslo četná ocenění za vynikající sportovní výkon.

V roce 1984 se zúčastnil plavby po řece Niger. O dva roky později se na motocyklu vydal na dobrodružnou rallye Paříž–Dakar, další rok se sedm dní plavil na katamaranu z Hongkongu do Manily. V roce 1991 sám za 134 dní přeplul Pacifik: na cestu se vydal 11. července v 6:00 z malého rybářského přístavu Choshi, vzdáleného 300 kilometrů od Tokia, a do cíle v přístavu Liwaco, severně od Portlandu v Oreganu, doplnil 21. prosince.

Patric De GAYARDON:

Francouz Patric de Gayardon de Feynoy se narodil v Oulinsu nedaleko Ly-

onu 23. ledna 1960. Měří 1,88 m a váží 84 kg. V roce 1980, kdy mu bylo dvacet let, začal se sportovními seskoky s padákem: od té doby absolvoval přes 10 000 skoků. V letech 1985 a 1988 se stal mistrem Francie ve volném pádu a na mistrovství světa v roce 1985 se umístil jako druhý. V roce 1984 objevil freestyle a BASE jumping (skákání z pevné základny). Společně s kamarádem Frankem Konradem uskutečnil seskok z nejvyššího vodopádu na světě: Salta Angel ve Venezuele (979 metrů). V roce 1989 vymyslel disciplínu, která ho proslavila: sky surfing, což je seskok z letadla se surfovou deskou připevněnou k nohám. 14. listopadu 1995 Gayardon, eso mezi francouzskými parašutisty, seskočil nad letištěm 120 kilometrů od Moskvy z čtyřmotorového nákladního letadla Iljušin 76. Letičiho ve výšce 12 700 metrů. Bez kyslíkové masky začal znovu dýchat a „rozletěl se“ teprve, když byl ve výšce 8000 metrů; po nekonečných 40 vteřinách bez kyslíku vytvořil nový světový rekord v této disciplíně. Předcházející světový rekord vytvořil také on: seskokem nad Francií z výšky 11 700 metrů.

gel ve Venezuele (979 metrů). V roce 1989 vymyslel disciplínu, která ho proslavila: sky surfing, což je seskok z letadla se surfovou deskou připevněnou k nohám. 14. listopadu 1995 Gayardon, eso mezi francouzskými parašutisty, seskočil nad letištěm 120 kilometrů od Moskvy z čtyřmotorového nákladního letadla Iljušin 76. Letičiho ve výšce 12 700 metrů. Bez kyslíkové masky začal znovu dýchat a „rozletěl se“ teprve, když byl ve výšce 8000 metrů; po nekonečných 40 vteřinách bez kyslíku vytvořil nový světový rekord v této disciplíně. Předcházející světový rekord vytvořil také on: seskokem nad Francií z výšky 11 700 metrů.

gel ve Venezuele (979 metrů). V roce 1989 vymyslel disciplínu, která ho proslavila: sky surfing, což je seskok z letadla se surfovou deskou připevněnou k nohám. 14. listopadu 1995 Gayardon, eso mezi francouzskými parašutisty, seskočil nad letištěm 120 kilometrů od Moskvy z čtyřmotorového nákladního letadla Iljušin 76. Letičiho ve výšce 12 700 metrů. Bez kyslíkové masky začal znovu dýchat a „rozletěl se“ teprve, když byl ve výšce 8000 metrů; po nekonečných 40 vteřinách bez kyslíku vytvořil nový světový rekord v této disciplíně. Předcházející světový rekord vytvořil také on: seskokem nad Francií z výšky 11 700 metrů.

Rune GJELDES a Torry LARSEN

Rune Gjeldes se narodil 20. května 1971 v Norsku. V roce 1992 se dal k námořnictvu a v roce 1993 vstoupil do služeb norského profesionálního vojenského námořnictva.

Torry Larsen se narodil 11. dubna 1971 také v Norsku. I on se dal k námořnictvu (1993). Gjeldes a Larsen se spřátelili a na jaře 1994 přešli ze západu na východ Grónska. Vzdálenost 870 kilometrů překonali bez jakékoliv pomoci,

na lyžích, se saněmi, které táhli za sebou. V roce 1995 se plně soustředili na expedici, nazvanou Greenland Unsupported Expedition (Grónská expedice bez pomoci). Šlo o první pokus přejít Grónsko z jihu na sever: téměř 3000 mil bez vnější pomoci. 19. března 1996 seskočili padákem v blízkosti mysu Farvel a i přes nepřízeň počasí 17. června, den před stanoveným termínem, dosáhli 83 stupňů 31 minut severní šířky, kde leží mys Morris Jesup.

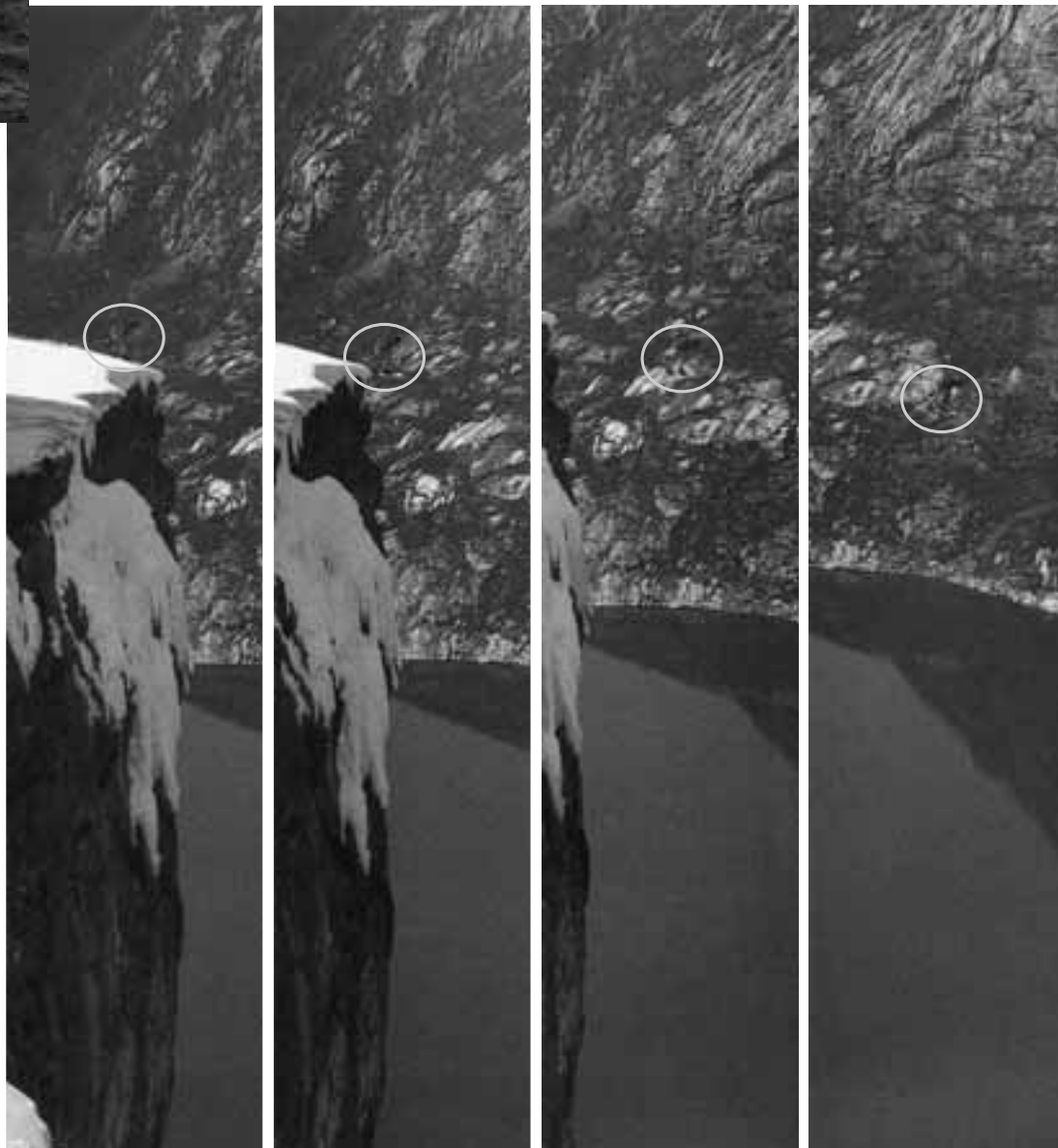
Michael Frederic HORN:

Michael Frederic Horn se narodil 6. července 1966 v Johannesburgu v Jižní Africe, ale nějakou dobu žil ve Švýcarsku v Le Blanchard Les Moulins. Ve švýcarském Les Marecoltes vede spolu s Thierry Gasserem Centrum extrémních sportů bez hranic (No Limits Extreme Sport Center). Jako absolvent katedry tělovýchovy a sportu na univerzitě v Stel-lenbosch, se Horn stal instruktorem poběžních záchranářů, instruktorem speleologie (výzkum jeskyní), raftingu, horolezectví a orientačních závodů. V letech 1991 a 92 byl vedoucím členem paraglidingové expedice, která skočila z Huascaranu, vysokého 6769 m, a na raftech sjízděla divoké řeky. V roce 1993

odjel zpátky do Evropy, pracoval jako lyžařský instruktor ve Švýcarsku a zároveň začal trénovat hydrospeed (vodní rychlojízda). Když na svých vodních saních (hydrosled) skočil z vrcholu 15metrového vodopádu rychlostí 120 km/hod, stal se v této disciplíně téměř světovou jedničkou. Jeho poslední úspěšný čin byl sjezd peruánského kaňonu Colca. Reka, podle které se kaňon jmenuje, leží v jižním cípu peruánských And, je dlouhá 378 kilometrů, teče jihozápadním směrem a vlévá se do Pacifiku. Roke Colca je vymezena dvěma vodními toky, které pramení na vrcholcích hor Senal Yajirhua (5226 m) a Cerro Luceria (4257 m) a jejichž tok začíná v nadmořské výšce 1050 m.

(Pokračování v příštím čísle)

Velké dilema pro dobrodruhy MÍT ČI NEMÍT – GPS?

V Dobrodruhu č. 3 a 4/98 jsme publikovali malou skoličku praktické orientace a jako reakci na krátkou zmínku o GPS jsme dostali nabídku od Salesiánských klubů mládeže (Kobyliské náměstí 1, Praha 8, telefon: 02/83029444, 0602/251410), prodejců GPS Magellan, prověřit v přírodě „nejlidovější“ z přístrojů – Magellan GPS Pioneer. Tuto nabídku jsme rádi využili. Předkládáme vám základní informaci o GPS a především se pokusíme odpovědět na otázku, zda se hodí takový přístroj i do vašeho batohu.

PRINCIP GPS

Na oběžné dráze kolem Země jsou rozmístěny satelity (18–20 tisíc kilometrů vysoko). GPS přístroj přijímá jejich informace a je tak schopen určit vlastní pozici v souřadnicích a přibližně i nadmořskou výšku. Pokud se s přístrojem pohybujeme, bude nás informovat o směru našeho pohybu a to vzhledem ke směru požadovanému i severnímu. Dovede nás na kterékoli místo na této planetě, pokud zadáme jeho souřadnice nebo pokud jsme tam už někdy byli a polohu mu uloží do paměti. Trasa nemusí vést

přes hory a dolů, rybníky či propasti, můžeme proklikávat pomocí mezilehlých trasových bodů, které vložíme do trasy. Neustále budeme informováni o vzdálenosti, která nás od cíle dělí, o směru, kterým máme pokračovat a případně i o tom, zda se můžeme loudat nebo máme zrychlit, abychom tam stihli být včas. GPS navigace toho umožňuje ještě dáleko víc a to hovoříme jen o nejjednodušších přístrojích!

PŘESNOST

Dosahovaná přesnost v určení pozice pomocí GPS je obdivuhodná. Řádově je to několik metrů (např. Magellan Pioneer 15 m), ale protože celý systém GPS je řízen vládou USA a navigace s tak vysokou přesností v rukách všech možných šlenců světa by byla trochu nebezpečnou hračkou, je generována záměrná chybaka „SA“ (Selective Availability), která je složitou náhodnou funkcí. Dobrodruzi civilisté se tedy musí spokojit s přesností o něco horší. V praxi to znamená, že budete-li hledat například své auto, přístroj vás vždy bezpečně dovede do jeho blízkosti a pokud ho hned nevidíte, nebude dál, než v okruhu 50–100

metrů. Důležité je si uvědomit, že tato přesnost bude stejná, ať už dohledávku uskutečíte z vedlejšího údolí či z jiného kontinentu! Tim se také kvalitativně liší dohledávka s GPS od klasického směrového postupu podle buzoly, kde malinká chybička v nastavení naroste při dlouhé vzdálenosti do obaludných rozměrů a snadno pak můžeme nejen auto, ale i les a možná i okres...

Existenci „SA“ chybyky si můžeme „ohmatat“ už při prvních pokusech s přístrojem. Tento jev jsem nazval „létající lavička“, protože jsem na ní zrovna seděl a pozoroval, jak se naše pozice (tedy moje, lavičky a přístroje) neustále mění. Hned jsme byli tu a hned zas onde. Přesnost odpovídala slibům, lavička poletovala v prostoru o rozměrech asi 80x80 metrů.

„SA“ zkruslování navigačních údajů pro civilní uživatele by mělo skončit někdy kolem roku 2006. Do té doby budou civilisté proti umělé chybě bojovat pomocí speciálních korektorů (DGPS), s nimiž se přesnost dává vracet na 5–10 metrů. U nás se o „nápravu“ starala katedra radioelektroniky ČVUT FEL, korekce vysílá vysílač Poděbrady. Některé

Satelitní navigační přístroje již nejsou úplnou novinkou, přesto je však naši dobrodruzi nepoužívají běžně. Často o nich kolují zkruslené informace a jsou tedy buď přeceňovány, nebo naopak zatracovány. Celosvětový pozici systém (GPS – Global Positioning System) je revolucí v navigaci a je to téma na dlouhatánské povídání. Je možno uchopit návodů k použití a pečlivě vysvětlovat všechny vymoženosti, které malá „džípíeska“ umějí. Každý si okamžitě uvědomí, že má před sebou technický zázrak konce tisíciletí. Chytří dobrodruzi velmi rychle pochopí obecný princip a dokáží si představit, že je již jen věcí matematických výpočtů, aby přístroj z měničích se souřadnic určoval směry, oznamoval vzdálenosti, rychlosti, úchytky, vedl tam i zpět... Přesto v jejich očích nejčastěji čtu otázku, veskrze praktickou: „...a co já s tím?“

nové přístroje jsou vybaveny funkcí, která záměrně „rozházenou“ informaci průměruje, čehož výsledkem je o poznání přesnější určení polohy. „Běžný dobrodruh“ však bude určitě nadšen i z nekorrigovaných a nevyprůměrovaných údajů.

SROVNÁNÍ NESROVNATELNÉHO

Vezměme buzolu a přístroj GPS (Pioneer) a pokusme se o jakési srovnání. Brzy zjistíme, že obojí má své slabiny a výhody a dojdeme k závěru, že tyto pomůcky by neměly být sobě navzájem konkurenty, ale spolupracovníky!

Výhody buzoly:

- není závislá na bateriích
- funguje v hustém lese, pod převisem i v uličkách města
- směr ukazuje, i když stojíme na místě

Nevýhody buzoly:

- pokud se vychýlíme ze směru azimutu, buzola nás na to neupozorní
- se vzrůstající délkou azimutu klesá jeho přesnost
- buzola hlídá jen směr, nikoli vzdálenost
- nevíme-li kde jsme, buzola nám to nepoví (případ „nočního výsadku“)

Výhody GPS přístroje:

- informuje o vychýlení ze směru a směr stále opravuje, můžeme s klidem obcházet překážky, využívat schůdnější terén a přesto nás dovede bezpečně k cíli
- přesnost se nemění se vzdáleností, je stejná, ať už dohledáváme ze vzdálenosti jednoho nebo tisíce kilometrů
- nemusíme krokovat či jinak hlídat vzdálenost
- přístroj nepotřebuje víc, než výhled na oblohu, aby se „našel“
- během chvilky víme, kde se nacházíme, a to s velkou přesností a absolutní jistotou. Sami jsme přitom jen pasivní diváci, nejsou po nás vyžadovány žádné myšlenkové výkony.

Nevýhody GPS přístroje:

- je závislý na bateriích

– nekamarádí se s velkými mrazy, např. většina GPS přístrojů Magellan má dolní hranici použití –10 °C, přístroj Pioneer dokonce jen 0 °C

– při zakrytém výhledu na oblohu někdy selhává

– aby nás vedl, musíme se s ním pohybovat, a to minimálně horizontální rychlostí 3,3 km/hod., což někdy může být problém (hluboký sníh, těžký batoh, kopec, klíčování v sutovisku...)

Společná výhoda buzoly i GPS:

– za využívání „služeb“ magnetického pólu ani satelitů se neplatí žádný poplatek!

NEZAHAZUJTE BUZOLU

Z výše uvedeného je jasné, že spolupráce buzoly a GPS se přímo nabízí. Buzola nám poradí, kterým směrem vykročit, neboť s „džípíeskem“ musíme nejprve někam jít, aby začalo věst. Mapa se čte lépe v klidu a tehdy se nejlépe orientuje podle buzoly. V situaci, kdy musíme šetřit baterie, je možno přístroj vypínat a dlouhé úseky absolvovat v odečteném azimutu, který nastavíme do buzoly (před cestou to chce zkontrolovat čitelnost stupnice na buzole!). Stejně tak, až vstoupíme do hustého lesa a z GPS informace zmizí nápis „Tracking“, což znamená, že přístroj nemá dostatečný přísun informací shora, pak nám nezbude, než se kousiček vrátit, aby se opět „chytil“, odečíst si hodnotu azimutu, ten nastaví do buzoly a les prostoupí podle ní. Za pomoci zemského magnetismu, satelitů a kvalitní mapy se správnou sílu nebo ve speciálním mapníku, se z vás mohou stát opravdoví mistři orientace. O spolupráci mapy a GPS se dočtete například v příručkách, přiložených k přístroji.

VEŠMÍRNÝ TACHOMETR

GPS přístroj neustále vypočítává také rychlost, jakou se přemísťujeme. Není od věci občas v životě žasnout. Tady k tomu máme perfektní příležitost. Když třeba pojedeme na kole a na displeji se bude

➔ Pokračování na str. 5

CYKLOTURISTIKA

ITALSKÉ A SICILSKÉ SOPKY	19. 5.–1. 6.	8.480,-
PROVENCE NA KOLE I.	4.–14. 6.	5.800,-
ANGLIE NA KOLE	1.–9. 7.	7.860,-
AZUROVÉ POBŘEŽÍ na kole	1.–10. 7.	6.990,-
NORSKO NA KOLE	13.–26. 7.	7.980,-
KORSIKA NA KOLE I.	12.–23. 7.	7.890,-
KORSIKA NA KOLE II.	26. 7.–6. 8.	7.990,-
RAKOUSKO NA KOLE	30. 7.–6. 8.	4.990,-
PROVENCE NA KOLE II.	9.–19. 8.	5.800,-
BRETAŇ NA KOLE	9.–19. 8.	6.200,-
FLORENCIE A OKOLÍ na kole	22.–31. 8.	5.900,-
JIŽNÍ ITÁLIE NA KOLE	22.–31. 8.	6.500,-

VYSOKOHORSKÁ TURISTIKA

DOLOMITY	1.–9. 7.	4.500,-
PYRENEJE – pěší turistika	13.–28. 8.	8.600,-
Mt. BLANC Z HOTELU	3.–12. 9.	6.400,-

Extrem Tour

Průchova 44, Praha 5
Tel., fax: 02/57 21 04 42
lomsky@extremtour.cz

S jarem každoročně přichází

malý průvodce TURISTICKÝM A VODÁCKÝM VYBAVENÍM

Již 5. vydání ročenky

pro české turisty a vodáky o stanech, batozích, oblečení, botách, lodích, pádlech, raftech a další výzbroji a výstroji.

Letos navíc speciální podrobné kapitoly:

TURISTICKÉ LODĚ A BATOHY

Množství informací, srovnávací tabulky, přehled výrobců

RODEO

Jak začít? Škola nejpůvodnějších figur.

Od dubna nejen v těchto prodejnách:

AQUA BM SPORT	KRONOS	HUMI OUTDOOR	GREEN SHOP
ALAE LUPULI	LANDA	HANNAH SPORT	GEMMA
APPU SPORT	LEEDA	LIMAN SPORT	TURISTA
C.A.P.	MOIRA	SIKYTA & KALAŠ	TURPO
HG SPORT	MONS SPORT	"NA ČERTÁKU"	VODÁK SPORT
HOLAN SPORT	PEKSPORT	SCHWARZKOPF	SKAUT-CHINGGO
HUDY SPORT	PROSPORT	RYBÁŘŮV RÁI	BIKAK SPORT
TREKKING SPORT	SPORT VRŠOVICE	SPORT TOME	BOARD HOBA
ING. IVAN PRESS	TESTUDO	SAGITA SPORT	HORTEZ
JB SPORT	WARMPÉACE	ALPINSPOAT	KAMMSPORT
KIWI	WW & SKI SPORT	BESKYD SPORT	JUREK S+R
KMSPORT	ŽELEZNÝ	SPINDI SPORT	SEDMÍRÁSKA
KOALA	BISPORT	VIKING	NAMASTE

www.MalyPruvodce.cz

➔ **Dokončení ze str. 6**

zobrazovat naše rychlost, žasně! Vždyť kvůli tomu, aby zastalo roli cyklo-komputru, musí „džípisko“ přijímat a vyhodnocovat informace ze satelitů z obrovské dálky, posuzovat změny našich souřadnic v čase a z nich vypočítat naši rychlost, aby ji v zápatí změnilo, neboť jsme právě šlápli pomaleji. Když si to uvědomíme, pak pocítíme, že jsme se právě setkali s nejmodernějším produktem špičkové vesměmí techniky!

KONEC DOBRODRUŽSTVÍ?

Mapa byla pro mne odedávna „pomůckou k dobrodružství“. Jste-li podobní, pak jistě také tušíte, že satelitní navigace zásadně mění situaci. Již nikdy dokonale nezabloudit? Neprožít celé dny v napětí, kde žít budete, až se rozplyne mlha? Nejsát nad svými schopnostmi, když se noční tmou propamujeme a prozímujeme ke svému cíli? Ano, všudypřítomné satelity by nám to mohly překazít, ale... zůstává možnost nemít GPS, nechat ho doma, vypnout, zatajit. Bude zajímavé sledovat, jak se k této, přímo filozofické volbě, dobrodruzi postaví. Rozhodovat bude také to, jakou roli hraje při posuzování „dobrodružnosti“ potřeba bezpečí. Pro někoho jsou prostě bezpečné věci nezajímavé.

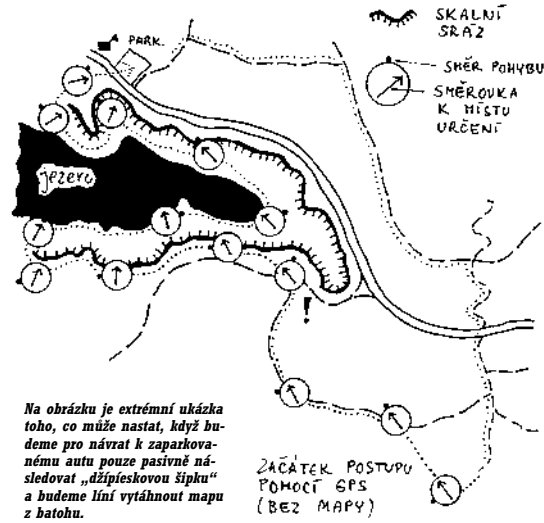
Jednoduché GPS přístroje za nás zatím nemyslí. Na nás tedy zůstává, jaký zvolíme postup a jak si porozumíme s mapou. Půjdem-li slepě „za šípku“, pak se může stát, že absolvujeme strastiplnou cestu divočinou, zatímco kolegi vedle povede pohodlná pěšina. Už dnes

ale umějí „džípiska“ ve spojení s inteligentními digitálními mapami navigovat auto lidským hlasem, upozornit na blížící se odbočku a vnútit vám trasu, kterou mají v programu. Na displejích dokonalejších GPS přístrojů nalazete podrobné mapy pobřeží a kormidelníka můžete hodnotit přes palubu, technika ho nahradí. Jednou si koupíte kartu třeba Velké Fatry,

šoupnete ji do přístroje a pak se nechtěte věst sympatickým hlasem: „...za kameným mužíkem odbočte pěšinkou doprava do kletče...“ Nebo ne?

MÍT ČI NEMÍT?

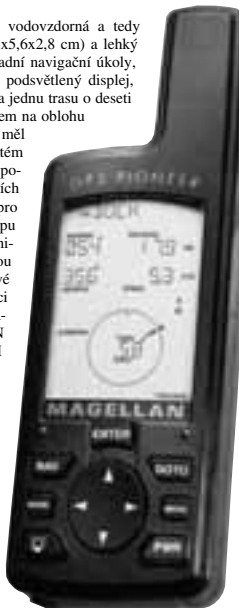
Můj přítel mořeplavec pravil: „Od té doby, co mám GPS, je na palubě klid. Jsou situace, kdy nesmím minout ostrov

Na obrázku je extrémní ukázka toho, co může nastat, když budeme po návrat k zaparkovanému autu pouze pasivně následovat „džípiskovou šípku“ a budeme líní vytáhnout mapu z batohu.

Cenově jeden z nejdostupnějších GPS přístrojů, prodejní cena kolem 5600,-Kč.

GPS Megellan Pioneer

Velmi jednoduchá obsluha, pevná, vodovzdorná a tedy praktická konstrukce. Skladný (15,9x5,6x2,8 cm) a lehký přístroj (198,5 g), který zvládá základní navigační úkoly, má přehledný a pro použití za tmou podsvícený displej, umí uložit a pamatovat si 100 bodů a jednu trasu o deseti úsecích. V přírodě s dobrým výhledem na oblohu fungoval dokonale. Menší problémy měl v autě a mezi vysokými domy, v hustém lese selhává jako navigátor a určuje spolehlivě jen polohu (na otevřenějších místech). Je to vhodný přístroj pro „GPS začátečníky“, doplňuje mapu a bazuza a ve vzájemné spolupráci s nimi umožní takřka bezproblémovou a bezpečnou orientaci. Na dvě tužkové baterie AA pracuje 24 hodin. Při práci s Pioneerem je možno zvolit (nastavit) souřadnicový systém LAT/LON (zeměpisná šířka/délka) nebo UTM (Univerzální Transverzní Mercatorovo promítání) a z mapových systémů WGS84 nebo NAD27. Nelze připojit korektor. Dokonalejší přístroje bývají označovány jako „dvanáctikanálové“. Přijímají a zpracovávají signály ze všech dostupných satelitů najednou, a zajišťují tak trvalejší a kvalitnější příjem ve ztížených podmínkách. Také „jednokanálový“ Pioneer má dvanáctikanálovou verzi, nazývá se Magellan Blazer 12 a je asi o 1500,-Kč dražší.

a přitom vidíš jen pár metrů kolem lodí. Bez GPS to bývaly nervy! Je to jasné: na moře, do vzduchu, na sněhové pláne, do pouští, stepí a velkých hor, je satelitní navigace to nejlepší, co si můžeme představit. Váhajícím dobrodruhem, putujícím převážně po území naší republiky, mohou posloužit tyto rady:

- pokud jste doposud nikdy nepotřebovali bazuza, pak i „džípisko“ bude pouze zbytečným závažím ve vašem batohu
- myslíte si, že GPS přístroj využijete především při svých houbařských výpadech do hlubokých lesů, kdy vás dovede na ložská úrodná místa a pak bezpečně zpět? Nejspíš budete zklamáni a „džípisko“ vás pořádně povodí po lese, protože pod clonou korun stromů se rádo a často „zasekává“, tedy ztrácí signál a nevede. Ale přece! Na myšlence vám ochotně sdělí vaše souřadnice, a tak, máte-li také mapu, domů se dostanete.
- používáte-li bazuza jen k orientaci mapy a chodíte zásadně po cestách, pak vám GPS život spíše zkomplikuje, ale třeba ve vás probudí touhu sejít z cesty...
- zachránila vás už několikrát v životě bazuza? Vracíváte se občas ke svému stanu v mlze, tmě a chumelenici? Máte rádi zkratky? Každoročně se párkrát ztratíte? Míváte za sebou skupinu lidí, kteří na vás spoléhají? Pak pro vás může mít smysl objevit svět převratné orientace pomocí GPS. Nezapomeňte žasnout!

PETR ĎOUBALÍK

KNIHOVNA DOBRODRUHA

REINHOLD MESSNER UŽ NIKDY

V roce 1998 vydala Mladá fronta (německý originál Nie zuruck), 490 Kč Dvě události motivovaly autora k zamýšlení nad historií výprav na tzv. tři zemské póly: severní pól, Mount Everest a jižní pól. Jednou byla oslava jeho 50. narozenin a druhou vážný úraz, který si přivodil při přelézání zdi na svém hradu Juval v Tyrolsku. Během dlouhé doby léčení rozřístěné paty se mu neodbytně vkrádala myšlenka, že se „už nikdy“ nevrátí do Himálaje, ledových pustin a zamrzlých moří. Bohatě vypravená kniha obsahuje kromě barevných fotografií i velké množství historických černobílých fotografií a kreseb, které výborně ilustrují text. Ten je doplněn i řadou citátů polárníků a horolezců i filozofa Nietzscheho. Messner tu využívá své znalosti historie dobování pólů, jejichž studium bylo součástí příprav na jeho vlastní výpravy.

GÉRARD D'ABOVILLE SÁM

V roce 1998 vydal Knižní klub (z francouzského originálu Seul), 169 Kč Formou palubního deníku podává autor své dožití a svůj mimořádný výkon, když v malém člunu přešel sám Tichý oceán. Dostal se tím i do Guinnessovy knihy rekordů, stejně jako svou předchozí plavbou o deset let dříve, kdy v podobném člunu překonal Atlantik. Plavba z Japonska do Spojených států mu trvala dlouhé čtyři měsíce a deset dní, kdy mu byl jediným itočíším osmimetrový člun, který se na rozbořeném moři několikrát převrhl. Věcným stylem, s osobitým humorem a značnou dávkou skromnosti a sebeironie líčí celou svou abazábou od zrození nápadu, stavby člunu, shánění sponzorů až po vlastní plavbu. Ačkoli používá nejmodernější dostupné vybavení, má jeho výbava obrovskou sportovní hodnotu. Kniha obsahuje obrazovou přílohu s barevnými fotografiemi.

JAKUB HAVEL

- **DALEKÉ VÝPRAVY**
Peru a Bolívie, 30 dní, VI, VII, zjezd 39 980 Kč + letenka pouze 21 000 Kč
Ekvádor – zelené hory, 24 dní, XI-XII, 55 800 Kč
Galapágy – ojedinelá fauna, 8 dní, XI-XII, 32 000 Kč
Andy – nejpestřejší velehory Peru, Bolívie, Čína, 31 dní, VIII-IX, 72 480 Kč
Indie – památky a města, 30 dní, IX-X, 44 980 Kč
Pákistán – hory Karakorum a údolí Hunza, 30 dní, VIII-IX, 44 980 Kč
Čína trochu jinak – památky, lidé, příroda, 31 dní, VIII-IX, 60 480 Kč
Severoruské točily – až na Solovecké ostrovy, vlakem, 29 dní, VIII-IX, 25 980 Kč
Austrálie a Tasmánie, 32 dní, X-XI, 79 880 Kč
Nový Zéland – hory, 32 dní, XI-XII, 84 880 Kč
- **HORSKÁ TURISTIKA**
- **CYKLOTURISTIKA**
- **POZNÁVACÍ ZÁJEZDY**
Katalog všech zájezdů KUDRNA 99 Vám zašleme rádi a zdarma.

CK KUDRNA, Bašty 2, P.O.Box 714, 663 14 Brno
tel.: 05/4221 6764
fax: 05/4221 6763
http://www.kudrna.cz
e-mail: kudrna@kudrna.cz

ISLAND
OSTROV LEDOVCŮ, SOPEK, VODOPÁDŮ, GEJZÍRŮ A POUŠTÍ

NOMAD
Cesty do divočiny

- ✦ LETECKY (3 týdny na Islandu)
- ✦ V MALÉ SKUPINĚ TERÉNNÍM AUTOBILEM CELÝM OSTROVEM
- ✦ NOCLEHY VE STANECH
- ✦ TREKKINGOVÉ TÚRY A FOTOSAFARI

Termín: 16. 7.–8. 8. 1999 ✦ Blížeji informace na telefonnu 0638 57 54 15

Za dobrodružstvím na východ

ŤAN-SAN – VHT: v okolí Chan-Tengri a jezera Issyk-kul 17. 7.–22. 8., cena: 29 000,-Kč
cykloturistika – hory, moře, památky v zapomenutém ráji 19. 6.–8. 7. a 9. 9.–19. 9., cena: 7500,-Kč

KRYM: s výstupem na Elbrus, vlastní program možný 9. 7.–1. 8. a 6. 8.–29. 8., cena: 8500,-Kč

KAVKAZ – VHT: známé i neznámé krásy přírody a kultura protočočů z Afriky, únorbázen 2000, cena: 55 000,-Kč, 59 000,-Kč hory a památky Inků, 5. 6.–28. 6., cena: 50 000,-Kč

AUSTRÁLIE:
PERU:

CK Rajbas www.anatis.cz, e-mail: rajbas@email.cz
Jan Odehnal, Čížovky 18, Boskovice, 680 01, tel:0501/452918, fax:0501/456020

!! Prodej jízdních kol na splátky a bez ručitele !!

Nákup kvalitního trekkingového či horského kola není jistě každodenní záležitostí. Chceme-li, aby kolo dobře sloužilo, musíme sáhnout hlouběji do kapsy, což obzvláště v dnešní situaci není nejprjemnější. Proto nás zaujala nabídka, se kterou přichází pražský cykloobchod Katmar. Ptali jsme se přímo u zdroje:
„Leasing jsme zavedli již v únoru, ale od začátku září máme ještě výhodnější podmínky. Především u kol, které mají financovanou částku nižší než 30 000 Kč (prodejní cena minus akontace), nepotřebujete vůbec ručitele, což je v Čechách úplná novinka. Spolupráce s kvalitní leasingovou společností nám umožňuje nabídnout ještě výhodnější leasingové koeficienty a zálohové platby. Akontace může být již od 20 % (dříve 30 %), takže si od nás můžete odnést kolo například za 35 000 uží při zaplacení 7000 Kč. Na druhou stranu minimální financovaná částka se snížila na čtyři tisíce, tzn. na leasing můžeme prodávat kolo již od 5000 korun. Navíc se celé vřízení leasingu dá zvládnout za cca 3/4 hodiny u nás v obchodě.“
Jak to tedy celé probíhá a co k tomu zákazník potřebuje?
Je třeba mít s sebou občanku a jeden další doklad (rodný list, pas, řidičák nebo zbrojní pas). Dále potřebujete potvrzení zaměstnavatele o výši výdělku a doklad o platbě nájemného (nebo telefonu, el. energie). Místo potvrzení o příjmu je možné použít daňové příznáční či duchodový výměr. V Katmaru si vyberete kolo, eventuálně si ho nechtěte pro sebe upravit. Obsluha s vámi vyplní návrh smlouvy, který zašle faxem na leasingovou společnost. Po přibližně čtvrtročně přijde odpověď a zbývá pouze podepsat předávací protokol, složit zálohu a můžete vyrazit na první výjízku. Jak vidíte, je to velmi rychlé a jednoduché. Navíc, pokud máte nějaký dotaz či problém, je vám k dispozici naše Nonstop infolinka 0603-725893. V pracovní době pak telefon 02/3322587 (Po-St, Pá 9-18, Čt 9-20, So 9-12), nebo vás informují přímo v prodejní KATMAR, Pod Baštami 3, Praha 6.

Trekkingová, horská či freestylová kola můžete získat již po složení 20% zálohy v naší prodejně

Pod Baštami 3, Praha 6 (70 m od metra „A“ Hradčanská, směr Hrad)
tel. 02/33 32 25 87
Otevřeno: Po-St, Pá: 9-18, Čt 9-20, So 9-12
Non-stop infolinka 0603-725893

V minulém čísle jsme otiskli informaci o přípravě nejdlejšího českého silničního cyklistického závodu Celou Českou republikou. Dnes přinášíme výběr dalších cyklomaratonů, které by se v Čechách letos měly jet. Jedná se především o závody MTB a výběr vznikl ve spolupráci s mountainbikovým časopisem CYKLOSERVIS.

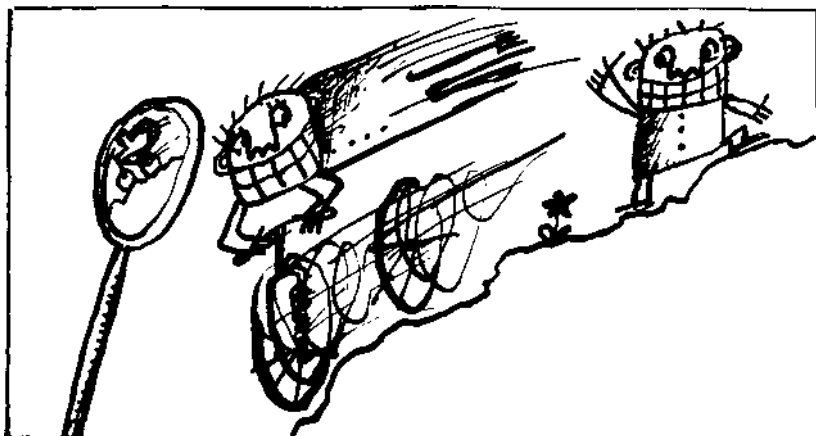
AUTHOR KRÁL ŠUMAVY '99 – HORSKÁ KOLA

Akce s velkým počtem startujících. Krásné trasy podhřím Šumavy po turistických a lesních cestách se startem a cílem v Klatovech. Do roku 1998 startovala horská kola společně se silničními v jeden den. V roce 1999 je závod rozdělen pro každou kategorii do zvláštního termínu.

Termín konání MTB: 29. května 1999

Hodina startu: 90 km v 7.30 hod, 60 km v 9.00 hod

Místo konání: Klatovy

ČESKÉ CYKLOMARATONY 1999

Kontakt: P.O. Box 286, Klatovy 1, 339 01, Tel.: 0186/24263, www.retour.cz

Délka trasy: 60 km s převýšením 1600 m a 90 km s převýšením 2400 m

KRÁL KRKONOŠ '99

Jedná se o cykloturistickou akci bez udílení cen a oficiálního měření času a výsledků. Není ani zajištěna trať a průjezdny kontroly. Jede se na trase Semily, Vysoké n. Jizerou, Harrachov, Karpacz, Pomezni boudy, Janské Lázně, Strážné, Benecko, Rezek, Vysoké n. J., Semily, Benešov u Semil.

Termín konání: 13. června 1999

Hodina startu: po skupinách v 6.00, 7.00, 8.00 a 9.00 hodin

Místo konání: Semily

Kontakt: Jaroslav Havlíček, Václav Pulda, Iakovna BC Sport Semily, Pekárenská 221, 513 01 Semily, tel.: 0431/623088

Délka trasy: 215 km, převýšení 3500 m, jede se po asfaltových silnicích, často velmi špatných

24 HODINY MTB

Do roku 1998 se jednalo akci organizovanou pro kamarády pořadatele. Závod se jede na dvou okruzích. Denní XC a noční převážně po asfaltové a šotolinové cestě. Na trati se střídá dvojice po libovolném počtu ujetých kol. Vítězi dvojice, která ujede za 24 hodin nejvíce km. Závod je určen pouze pro zdatné bikery.

Termín konání: 18.–19. června 1999

Hodina startu: 18.00 hodin, prezentace do 17.00 hodin

Místo konání: Bartošova Pec u Turnova

Kontakt: Jan Hataš, Čistá 303, 511 01 Turnov, tel./fax: 0436/24303, e-mail: xkva01@st.vse.cz (Věra Kvapilová)

Délka trasy: 24 hodin na kole, jeden okruh měří 8 až 9 km.

DRÁŠAL BIKE MARATON

Jede se v chráněné oblasti Hostýnské vrchy v prostoru mezi Holešovem, Bystřicí pod Hostýnem, Valašským Meziříčím a Vsetínem. Zhruba 70 % se jede terémem po lesních cestách, zbytek zpevněné lesní a vedlejší místní komunikace. Závod dostal jméno podle skutečné postavy Josefa Drášala (1841–1886), který podle některých údajů měřil až 245 cm. Říkalo se mu hanácký obr nebo také Josef Holešovský.

Termín konání: 3. července 1999

Hodina startu: 8.00 hodin

Místo konání: Holešov, okr. Kroměříž

Kontakt: Jaromír Ondrušák, nám. Dr. E. Beneše 1, 769 01 Holešov, tel.: 0635/23380, 0602 728533, fax: 0635/23304

Délka trasy: Jedna trasa v délce 115 km s převýšením 3400 m. Limit pro závod je 12 hodin. 3 vrcholové průměry.

KOPŘIVNICKÝ DRŤIČ

Účastníci se orientují podle mapy s itinerářem a podle svého orientačního smyslu. Trať tedy není značena. Závodníci se během svého putování ocitnou na řadě významných beskydských vrcholů (Radhošť, Pustevny, Ondřejník a Lysá hora). Na každém vrcholu si ořadí mapu v horské chatě.

Termín konání: 24. července 1999

Hodina startu: 7 hodin

Místo konání: Koprivnice, koupaliště

Kontakt: Vladimír Lipový, tel.: 0656/802200 (po 14. hodině), e-mail: cbkk@email.cz, www.mujiweb.cz/wwwcbkk

Délka trasy: 115 km (převýšení 3100 m), 30 km (převýšení 700 m). Časový limit 11 hodin (pro 115 km)

LICHNOV 24 HODIN

24hodinová v Lichnově u Nového Jičína nabízí zazávodit si ve dvojicích

pro registrované i neregistrované cyklisty.

Termín konání: 13.–14. srpna 1999

Hodina startu: 13. 8. v 17.00 hodin

Místo konání: Lichnov u Nového Jičína (mezi Koprivnicí a Frenštátem p. Radhoštěm)

Kontakt: Ing. Miroslav Matušík, 742 75 Lichnov čp. 264, tel.: 0603 538118, www.koprivnice.cz

Délka trasy: 24 hodin

CYKLOMARATON ADMIRAL OLOMOUC–PRADĚ–OLOMOUC

Dálková cyklistická jízda vytrvalostního charakteru. Je zpestřena nepovinným závodem do vrchu v úseku Hvězda–vrchol Pradědu v délce 9,1 km. S převýšením 658 m. Trasa je vedena původní krajinou Nizkého a Hrubého Jeseníku a nabízí překrásný pohled z vrcholu Pradědu (pokud tam ještě uvidíte). Jsou vřepšany kategorie do 30 let, do 40 let, do 50 let, do 60 let, včetně ženských kategorií.

Termín konání: 22. srpna 1999

Hodina startu: Mezi 7. až 8. hodinou

Místo konání: Olomouc

Kontakt: Tomáš Motl, 783 15 Bělkovic 164, tel./fax: 068/5396509

Délka trasy: Hlavní silniční trasa 186 km, délka zkrácené trasy 115 km

CANNONDALE RALLIE SUDETY

Velmi těžký závod, který se jede členitým terémem Teplických skal, Adrš-

Koupím všechny 3 díly průvodce Vysoké Tatry pro horolezce od Františka Kroutila. Martin Kubs.

E-mail: martin.kubs@post.cz
Telefon: 0412/54 45 14

pašských skal a Broumovských stěn. Trať se každoročně nepatrně mění a vylepšuje. V roce 1998 došlo k dohodě s ochranáři a celá trať byla trvale označena, takže je možné jednotlivé úseky absolvovat i během roku. Pouze 15 % trati vede po silnicích, zbytek po lesních a polních cestách. Zážitkem jsou technické sjezdy.

Termín konání: 4. září 1999

Hodina startu: krátká trať 9.00 hod, dlouhá trať 8.00 hod

Místo konání: Teplice nad Metují

Kontakt: Sportiv Redpoint, Tomáš Čada, Horní 13, 549 57 Teplice nad

Metují, tel./fax: 0447/581042, http:

www.zpencilon.rkc.czn.cz/sudety.htm

Délka trasy: krátká 30 km (převýšení 600 m), dlouhá 115 km (převýšení 3000 m)

AUTHOR KRÁL ŠUMAVY '99 – SILNIČNÍ

Jak jsme již uvedli u MTB verze tohoto závodu, silničáři mají tentokrát jiný termín, jeho zavedení zlepšuje kvalitu organizace.

Termín konání: 11. září 1999

Hodina startu: 6.30 hodin obě trasy

Místo konání: Klatovy

Kontakt: viz závod MTB

KRKONOŠSKÁ 70 – MTB

Akce se konala v roce 1998 poprvé. I přes určité utajení se jí zúčastnilo 400 závodníků. Závod byl letos omezen pro 600 účastníků, ale pořadatel chce dojednat s Krmapem větší počet. Závod byl vymyšlen jako varianta k lyžařské Krkonošské 70, která se pořádá již mnoho let. Jede se jako závod tříčlenných hlídek a vede Krkonošským národním parkem. Trasa je velmi náročná. Vede ze Špindlerova Mlýna přes Šestidomí, Hříběcí boudy, Výrovku, Pec p. Sněžkou, Teřeví boudy, Luisino údolí, Šestidomí a zpět do Svatého Petra.

Termín konání: 25. září 1999

(pořadatel chce zachovat vždy stejný termín – poslední sobotu v září)

Hodina startu: 9.00 hodin

Místo konání: Špindlerův Mlýn-Svatý Petr

Kontakt: TJ Lokomotiva, Na Nivách 568, 541 01 Trutnov, Margaret Gärtnerová, tel./fax: 0439/811306, e-mail: lokotur@bbs.skagent.cz

Délka trasy: muži 60,5, ženy a veteráni 29 km

NOVA AUTHOR CUP '99

Kdo by neznal lyžařskou padesátku, kde startují tisíce lidí? Jizerská padesátka na kolech je její obdobou, která se pyšní absolutně největším počtem startujících na cyklistických maratonech.

Termín konání: předběžně 9. října 1999

Hodina startu: 9.30 hodin

Místo konání: Bedřichov v Jizerských horách

Kontakt: Ing. Pavel Hůza, Vzdušná 56, 460 01 Liberec 1, tel.: 048/5102777, fax: 048/5104333, e-mail: terra@pvtmet.cz

Délka trasy: 50 km

Počet ročníků do r. 1998: 3, 1998 – 1500 startujících

Jaká kola na startu: horská a trekking

Kresba Zuzana Taichová

OUTDOORMAN VSTOUPIL DO TŘETÍHO ROČNÍKU

Vítězné mužské kategorie.

O víkendů 13. a 14. února proběhly první soutěže letošního již třetího ročníku Závodu čtyř ročních období s novým názvem Holan Sport Outdoorman '99. V sobotu se jel dlouhý orientační závod na lyžích se startem i cílem v zádovském lyžařském areálu na Šumavě. Sněhové podmínky byly tentokrát více než ideální, celý víkend sněžilo, bezvětrí a mazel se extrá. Vzhledem ke zněhově nadřadě přes půl metru nového sněhu byli pořadatelé nuceni všechny tratě zkrátit. I přesto se většina účastníků po absolvování čtyřiceti až padesátí kilometrů v horském zasněženém terénu vracela do cíle až za tmy. Druhý den rolba projela třikilometrovou závodní trať, na které si všichni změřili síly v hladkém závodě na lyžích volnou technikou. Muži jeli 12 km a ženy 9 km.

Po součtu výsledků v obou etapách byli jako nejlepší vyhodnoceni: v kategorii mužů Petr Urbanec z USK Praha, v kategorii žen Madla Kolářová z týmu Sagitta Jičín a ve smíšených párech zvítězili Helena Matoušková a Vašek Zakouřil ze SOK Turnov. Titul Outdoorman si zasloužili Vendula a Martin Mackovi z Yetti klubu Trutnov.

Další setkání se připravuje na konec května v oblasti Lipna a už tradičně se pojede voda. Takže, pokud máte zájem i vy, kontaktujte tel. 02/20560223, mobil 0603 853100, e-mail: rocejdlm@ftvs.cuni.cz nebo sledujte internetové stránky www.outdoor.cz.

MAREK ROČEJDL

JUREK S+R
výroba stanů BESKYD, oblečení z mat. BRETEX, PERTEX, POLARTEC
a prodej dalšího vybavení pro turistiku a pobyt v přírodě

739 13 Kunčice pod Ondřejníkem č. 304, tel.: 0656/85 00 32

http://trenstat.cesnet.cz/~jureks/

Na základě této reklamy poskytneme slevu 2 % (nelze kumulovat s jinými reklamami)

STAN (nepropustnost tropika min. 4000 mm, podlahy min. 12 000 mm) PRO DVĚ OSOBY JIŽ OD 367,- Kč!
NEPROPUSTNÁ (nepropustnost min. 8000 mm) PAROPRODYŠNÁ VĚTROVKA JIŽ OD 1368,- Kč !!!

Z rakouského Alpenvereinu • Z rakouského Alpenvereinu

ALPSKÉ CHATY ALPENVEREINU II

V této pravidelné rubrice informací pro členy rakouského Alpenvereinu jsme v minulém čísle psali o historii a fungování alpských horských chat i o ubytovacím režimu na nich. V tomto čísle přinášíme další podrobnější informace o ubytování na těchto chatách.

Oblasti bez chat v Alpách téměř neexistují – ve východních i v západních Alpách je horských chat dostatek prakticky ve všech horských skupinách.

Na chatách přitom vládne turistický režim. Na těch, které jsou ve správě alpských svazů OEAV (rakouský Alpenverein), DAV (německý Alpenverein), CAI (Club Alpino Italiano), STAV (jihotyrský Alpenverein), SAC (švýcarský Alpin Club), CAF (francouzský Club Alpine), LAV (lichtenštejnský Alpenverein), CAH (fecký alpský svaz), FEM (španělský horský svaz) a PZS (Planinská Zveza Slovenije) mají členové Alpenvereinu přednost při ubytování a současně i nárok na slevu za ubytování. Ten, kdo má spolu s průkazem Alpenvereinu zároveň i známku Hüttenmarke, získává stejná práva i na chatách jiných horských svazů – v Rakousku jsou to například chaty ÖTK (rakouský turistický klub), chaty Naturfreunde, chaty ÖAK (rakouský Alpenclub) a další.

tyrský Alpenverein), SAC (švýcarský Alpin Club), CAF (francouzský Club Alpine), LAV (lichtenštejnský Alpenverein), CAH (fecký alpský svaz), FEM (španělský horský svaz) a PZS (Planinská Zveza Slovenije) mají členové Alpenvereinu přednost při ubytování a současně i nárok na slevu za ubytování. Ten, kdo má spolu s průkazem Alpenvereinu zároveň i známku Hüttenmarke, získává stejná práva i na chatách jiných horských svazů – v Rakousku jsou to například chaty ÖTK (rakouský turistický klub), chaty Naturfreunde, chaty ÖAK (rakouský Alpenclub) a další.

Chata Češka Koča v Kamnických a Savinjských Alpách pod nejvyšším vrcholem Grintavcem. Chata stojí na skalní terase Spodnji ravne ve výšce 1542 m. Chatu postavil Pražský odbor Slovinského planinského družstva v roce 1900. Chata v původním rozsahu slouží dodnes. Dnes je ve správě Planinského družstva Jezersko.

a nejbližší vzdálená chata je bezpečně dosažitelná ještě za denního světla, pak se rovněž může stát, že vám chatař telefonicky zajistí ubytování na této sousední volné chatě.

Ubytování na horských chatách v celých Alpách je buď na dvou-, tří- nebo čtyřlůžkových pokojích, nebo na společných noclehárnách. Rozdíl mezi těmito kategoriemi ubytování je především v poskytnutém prostoru a soukromí a pak také v ceně. Při ubytování na společné noclehárně má každý návštěvník k dispozici lůžko, 2 deky typu Larisa a povlečený polštář pod hlavu. Není tedy potřeba na túry, při kterých bu-

dete plánovat ubytování na chatách, nosit spací pytel. Z hygienických důvodů se však doporučuje vzít vložku do spacího pytle. Uspořádání na společné noclehárně je jednoduché – především se využívá prostor tak, aby se místnost i chata daly obsadit co největším množstvím lůžek. Lůžka se obvykle skládají z i u nás známých matrací, a to většinou položených vedle sebe přímo na dřevěné podlaže ubytovny. Někdy bývají společné noclehárny vybaveny dvoupatrovými postelemi dřevěné konstrukce (palandy).

Na chatě je vždy k dispozici společná umývárna a WC, někde i společné sprchy. Zásadně se nesmí vařit na donesených vaříčcích. Porušení tohoto nařízení se trestá vysokou finanční pokutou.

(Přístě: ceny, otevírací doba, seznamy a další služby na chatách)

VYDAVATELSTVÍ HORSKÉ LITERATURY A CESTOVNÍ KANCELÁŘ

MASARYKOVA 652
289 22 LYSÁ NAD LABEM

Tel.: 0325/55 17 22
Fax: 0601/24 19 30
E-mail: alpy@alpy.cz

VYSOKOHORSKÁ TURISTIKA

PIZ BERNINA	16.–20. 6. 1999	3190,- Kč
GROBVENEDIGER	21.–25. 7. 1999	2420,- Kč
ZILLERTÁLSKÉ ALPY	28. 7.–1. 8. 1999	2490,- Kč
GROBGLOCKNER	25.–29. 8. 1999	2680,- Kč
WALLISKÉ ALPY	23. 7.–1. 8. 1999	5150,- Kč
OSAMOCENÉ ČTYŘTISÍCOVKY	30. 7.–8. 8. 1999	5250,- Kč
DAUPHINESKÉ ALPY	5.–15. 8. 1999	5590,- Kč
BERNSKÉ ALPY	13.–22. 8. 1999	5290,- Kč

A MNOHO DALŠÍCH VÍKENDOVÝCH I VÍCEDENNÍCH ZÁJEZDŮ

**ŽÁDEJTE KATALOG ALPY LÉTO 1999
TELEFONUJTE, FAXUJTE, POŠLETE E-MAIL**

PŘIDĚLOVÁNÍ LŮŽEK

Časté bývá, že přidělování lůžek v době vrcholné sezony (v tomto období bývají chaty většinou obsazeny) provádí chataři až kolem 19.00 hod. Nejprve jsou ubytování členové Alpenvereinu, pak se dostane i na ostatní návštěvníky. Toto rozdělování lůžek se týká především lůžek na tzv. společných noclehárnách.

Je nepsaným zákonem, že chataři při špatném počasí nikomu neodmítnou ubytování. Návštěvníci mají při špatném počasí vždy zajištěno alespoň nouzové ubytování. A to i při přepíněné chatě. Velice často se stává, že členové skupin dostanou při obsazené chatě a při špatném počasí k přespaní alespoň přikrývky či deky. A pokud je kapacita chaty již plně obsazena, najde se místo pro spaní i třeba v jídelně na lavici či na stole. Pokud je však chata obsazena při pěkném počasí

VYDAVATELSTVÍ HORSKÉ LITERATURY A CESTOVNÍ KANCELÁŘ

MASARYKOVA 652
289 22 LYSÁ NAD LABEM

Tel.: 0325/55 17 22
Fax: 0601/24 19 30
E-mail: alpy@alpy.cz

ZAJIŠTĚNÉ CESTY

RAX	26.–30. 5. 1999	2380,- Kč
ROFANGEBIRGE	27.–30. 5. 1999	2420,- Kč
TENNENGBIRGE	17.–20. 6. 1999	2280,- Kč
ZUGSPITZE	2.–5. 9. 1999	2300,- Kč
LIENZSKÉ DOLOMITY	9.–12. 9. 1999	2620,- Kč
JULSKÉ ALPY	18.–27. 6. 1999	4160,- Kč
DOLOMITY PALA	18.–27. 6. 1999	3960,- Kč
DOLOMITY PELMO-CIVETTA	25. 6.–6. 7. 1999	3960,- Kč

A MNOHO DALŠÍCH VÍKENDOVÝCH I VÍCEDENNÍCH ZÁJEZDŮ

**ŽÁDEJTE KATALOG ALPY LÉTO 1999
TELEFONUJTE, FAXUJTE, POŠLETE E-MAIL**

LEZENÍ V LEDU

V malebném Pitzalském údolí vyrostly dva „ledové zámky“, na kterých změřili síly nejlepší lezci světa při prvním ročníku Světového poháru v ledovcovém lezení.

POP RVÉ SVĚTOVĚ

Pitzalské údolí, korunované impozantním vrcholem Wildspitze (3774 m), je často nazýváno Eldorádem ledového lezení. K rozvinutí „ledové“ tradice jistě pomohl zřejmě největší ledopád východních Alp. Na přelomu letošního a loňského roku v luxusním alpském středisku vyrostly dvě konstrukce – 25 a 35 metrů vysoké, na kterých se od konce listopadu trpělivě „budoval“ nástřikem vody led. Konstrukce vážily 140 tun a bylo na nich 40 kubíků ledu. Světový pohár, který se zde pořádá, zasláka lákal světové lezce takřka z celého světa a k „ledovému plameni“ se jich na konci ledna do Pitztalu slétlo několik desítek. Jejich síly prověřily nejen těžké exponované cesty, ale i mráz a nepříjemný nárazový vítr. Sítím kvalifikací prošli skutečně jen ti nejlepší. Česká reprezentace zůstala bohužel před branami finále.

„Musíme si přiznat, že za světovou špičkou v ledovém lezení hodně pokulháváme,“ postěžoval si šéf českých reprezentantů Stanislav Šilhan (šéf komise výkonnostního lezení ČHS pro střední a vysoké hory). „Světovou špičku dnes tvoří výhradně profesionálové, jejichž výkony jsou precizní a dovedené k dokonalosti. Výjimku tvoří u nás jen sportovní lezení na vápencových útesech, kde si sem tam sáhneme mezi světovou třídu. Do Pitztalu jsme přijeli spíše jako pozorovatelé a učedníci. Sbíráme zkušenosti. U nás se na led prozatím nikdo nespécializoval. Bohužel je to dost drahý sport. Jen výstroj pro jednotlivce obnáší částku bratru 50–80 tisíc korun. U nás umělé ledové věže prozatím neexistují. Musíme se zatím orientovat na přírodní útvary v Krkonoších, Vysokých Tatrách a v Alpách. V západních zemích je v současnosti ledové lezení velmi populární. Prostředí a organizace v Pitztalu byly perfektní. Navíc jsme byli překvapeni jednoduchostí konstrukce ledových věží v Pitztalu a věříme, že se něco podobného podaří uskutečnit i v České republice.“

Jako host se na Světovém poháru v domovském údolí objevila nová hvězda světového sjezdáckého cirkusu Benjamin „Benni“ Raich. Jedenadvacetiletý „Benni“ je fanoušky nazýván „Bleskem z Pitztalu“. Nejenže má fenomenální slalomářské a sjezdácké schopnosti, ale v doplňkových sportech se velmi aktivně věnuje i tenisu, bungee jumpingu a především lezení v ledu. Přes své mládí má Benni v Rakousku už dokonce i svůj fanclub. „Lezení na ledu je pro mne báječným odreagováním,“ svěřil se nám mladíček Raich. „Vyžaduje soustředění, klid, rovnováhu i odvahu. A pěkně pouští adrenalin. Moje rodiště – Pitztal – je Mekkou ledového lezení v Rakousku. S mačkami a cepíny jsem si tykal odmalicka.“

Ve finálovém klání žen dosáhla na zlato sympatická Francouzka M. P. Dufrencoová. „Bylo to těžké, ale super,“ řekla nám po slánění na zem úplně zmrzlá reprezentantka „galského kohouta“. Stříbro překvapivě vybojovala Maďarka Ilde Kissová.

Ve finále mužů bylo ve hře 50 000 šilinků. Mezi fanoušky ledového lezení asi nikdo nepochyboval, že vavříny nejvyšší získá absolutní „ledová legenda“ Němec Alexander Huber. „Cesta je náročná, ale jsem v pohodě,“ sdělil nám před svým finálovým vystoupením Alex. „Mám natrénováno a cítím se v bezvadné kondici.“ Člověk míní, ale led mění. I takový suverén nakonec našel svého přemožitele. Vítězem světového poháru se totiž překvapivě stal Rus Dmitrij Byčkov. „Jsem neuvěřitelně šťastný,“ jásal Dmitrij. „Porazil jsem světovou špičku, a to se musím přiznat, že vlastně ani nejsem specialistou na led.“

Alexander Huber se tedy nakonec musel spokojit se stříbrným stupínkem, který vybojoval před dalším překvapivým soustředěním – Pavlem Stepnem z Ruska.

JAROSLAV MONTE KVASNICA
Foto: autor

Čechům dobře známý Pitztal v rakouských Tyrolích se na sklonku ledna stal dějištěm prvního ročníku Světového poháru v lezení v ledu.

Hostem Světového poháru byla i rakouská slalomářská hvězda Benjamin „Benni“ Raich, která neváhala ukázat svým fanouškům, že to výborně umí i s mačkami a cepíny.

Náročný etapový závod se konal v nádherném a divokém prostředí sopečného Národního parku Tongariro. Na startovní čáře se sešlo třináct ultraběžců – jedenáct novozélandských specialistů a dva Češi. Suvpervytrvalé závodníky čekalo sedm těžkých etap v horském terénu s obrovským převýšením. „Nejhorším nepřitelem bylo vražedné vedro,“ vzpomíná Rusek a vysvětluje: „Závod probíhal v mimořádně náročném terénu a v některých krkolom-

NOVOZÉLANDSKÉ MARATONY V REŽII ČECHŮ

V letošním lednu působila na Novém Zélandu dvojice našich předních ultramaratonců – Tomáš Rusek z Brna a Jindřich „Magie“ Laky ze Znojma. U protinožců absolvovali extrémně těžký ultramaraton „Vulcan“, kdy běžci museli zdolat v sedmi dnech sedm maratonů v exponovaném terénu.

denň bájnou hranici tisíce kilometrů. Pobyt v teple mně prospěl; po skončení etap jsem si přidával další kilometry v nádherné přírodě.“

Jindřich Laky má jiný plán: „V dubnu se chci k protinožcům vrátit, tentokrát do Austrálie. Mám v plánu překonat tento nejmenší kontinent během i na kole. Cesta napříč Austrálií má vést z Darwinu do Sydney. Buš, poušť, pralesem bychom s doprovodem měli v předávací dnuh překonat pět tisíc kilometrů.“

Po skončení ultramaratonu se Rusek s Lakym přesunuli na Jižní ostrov, kde si proběhli Národní parky Mount Cook, Abel Tasman a Marlborough Sounds. „Pro přesuny mezi parky jsme používali terénní automobil, který se mi podařilo trochu nabourat. Zajímavé bylo, že při přiletu na Nový Zéland celníci chtěli vědět, jestli přivážíme použitý stan a turistickou výstroj. Úředníci „materiál“ prohlédli, a protože jsem neměl bezvadně čisté maratony, celníci je zadarmo vyprali,“ říká se smíchem Rusek a přiznává, že ho úchvatná sopečná krajina nepřekvapila: „Znal jsem ji ze svého pobytu v roce 1994. Zato mě ohromily a nadchly plážíčky v Abel Tasmanově parku. Je tam zajímavá cesta, kterou je možno absolvovat pouze při odlivu, jinak je totiž zaplavena mořem.“

JAROSLAV MONTE KVASNICA
Foto: Tomáš Rusek

Běžci na masivu hory Mt. Tarawera. V čele Tomáš Rusek, druhý Jindřich Laky.

Tomáš Rusek při výběhu nad kráter Mt. Ruapehu.

ných úsecích na vrcholech kráterů šlo o zdraví. O občerstvení jsme se museli postarat sami, našťást se dalo osvěžit v průzračných řekách a potocích i během samotného závodu. Naši novozélandští soupeři na tak extrémní závod nestačili, a tak jsme si to v čele rozdávali jen my dva s Jindrou Lakym.“

Běžci po skončení jednotlivých etap bivakovali a vařili si sami. První etapa vedla kolem jezera Okataima a džunglí po maorském území. Ve druhé se vtrvalci museli porvat se strmým výběhem a krkolomným seběhem z hory Mount Tarawera. Třetí vedla od vodopádu Huka Falls k největšímu novozélandskému jezeru Taupo, které vzniklo teprve v roce 186 n.l. po obrovské sopečné erupci.

Tomáš Rusek (vpravo) si za odměnu po vítězství v ultramaratonu ulovil na jezeře Rotoaira 53 cm dlouhého pstruha. Jindřich „Magie“ Laky mlsně přihlíží, večereli však společně.

Ve čtvrté závodníci absolvovali trasu kolem jezera Rotoaira a běželi přes několik vratkých mostů vysoko nad řekou. Pátá vedla po Tongariro Crossing kolem smaragdových jezer a Maorských horských pramenů a končila výběhem na masív Mount Ngaurunhohe. Předposlední část zavedla běžce na populární sopku Mount Ruapehu a konečně poslední sedmá končila u jezera Tama. V cíli byl suverénně první nejlepší český ultramaratonce Tomáš Rusek v celkovém času 26 hodin a 15 minut. Druhé místo vybojoval Jindřich Laky časem 27 hodin a 5 minut. Ani jeden Novozélanďan neuběhl celou trasu.

„Byl to krajinářsky nejkrásnější závod, jaký jsem kdy absolvoval. Jako první cenu jsem si sám ulovil pstruha dlouhého 53 cm,“ pochlubil se Rusek. „Rybu jsme hned vyudili a snědli. Novozélandský ultramaraton byl kvalitním tréninkem, který jsem nutně potřeboval před pokusem překonat při newyorské šesti-

TREK & GARY FISHER

NEJPRODÁVANĚJŠÍ AMERICKÁ KOLA

VELKÝ VÝBĚR HORSKÝCH, SILNIČNÍCH, TREKKINGOVÝCH KOL A RAMŮ

VELKOBROD: TORTREK, s.r.o.
Písková 23
143 00 Praha 4
tel./fax: (02) 444 00 196-8

ZNAČKOVÁ PRODEJNA: JESKYNĚ
Seifertova 7
130 00 Praha 3
tel.: (02) 628 48 29

NEBO U NAŠICH PRODEJŮ V CELÉ ČESKÉ REPUBLICĚ

RÁDI VÁM ZAŠLEME KATALOG PROTI ZNÁMCE 15,- Kč

ZÁVOD LAZARŮ

Za všechno může Douba! To on mě zlákal svým článkem a kreslenými pandulkami na účast v jeho ZZ-Závodu Zkušenských. Následovala touha vyzkoušet se. První závod potvrdil mě očekávám. Propadl jsem SURVIVALU. Pak následoval další: 1. ZZZ (První Zimní Závod Zkušenských) ve Vysokém nad Jizerou, s Tí-šerem v Liberci a Doubou v Budíslavi a na Pstviňkách v Orlických horách. Byl jsem tak plný dojmu a tak není divu, že jsem o tom nemohl mlčet při debatach s kámošema. Jednoho dne pak za mnou přišel můj kamarád Jakub Hučín, který je jáhen a slouží na civilní službě ve studentském kostele sv. Salvátora v Praze, jestli bych mu při nepomohi při organizování drsného víkendů pro vysokoškoláky. Mělo se jednat především o studenty od sv. Salvátora (studentský kostel pro vysokoškoláky), kde káže pater Tomáš Halík, a lidi z klubu Betánie, kde už se upeklo plno zajímavých akcí.

Jak jsme přišli na Lazary? Klub Betánie se aktivně účastní družstvy „Lazaru Betánie“ fotbalového turnaje a volejbalové ligy, a tak jsme s tradicí Lazaru Betánie pokračovali. (Název „Lazar“ je převzat podle Bible od Lazara uzdraveného právě v městě Betánie.) A tak jsme začali připravovat 1. ZL (Závod Lazarů), který proběhl na začátku května 98 v Hronově. Zúčastnilo se ho 9 dvojic, a to převážně náše kamarádů. Závod jsme připravili, postavili a odměřili v pěti lidech! Že to nebyl závod malý, může přiblížit několik hodnot. Kolo 75 km, převýšení trati asi 300 m, 2xOB celkem 10 km, kross v prudkých stránkách, lanový most, brodní Metuje s koleny, výběh 200 schodů na zámek v Náchodě, plavání, jízda na lodi, noční OB 10 km, MTB OB, slánění hradu, kross mezi skalami, lezení 25metrové skalní věže na čá a několik survivalov. Závod proběhl bez sponzorů a šifri inzerce se startovním 100,- Kč.

se teď mohlo vytačit, nebo výněst kolo do příkřejšího protější svahu až k rozhodčímu na hranu rokle. A dokud jsem rozehrátl, rychle do sedáků, doběhnout ke slánění a dolů. Pozor – ve 30metrové stěně je kontrola. Ta vám nesmí chybět. Ze dna rokle zase k rozhodčímu. Navázat se na lano a do koruny zasměženého buku. U poslední expyresky začíná lanový traverz. Pouze paže „lazarek a lazaru“ pomáhají překonat asi 15 m lana. A nezapomeňte orazit kontrolu

asi v polovině vzdálenosti na vedlejším stromě. Po vystřídání si dvojice zaběhla ještě pro kontrolu na nedalekou vyhlídku a po návratu se chopila kola a pěšky nebo v sedle se dostala na silnici, která je dovedla k Černému jezírku u obce Skály. Tady čekal závodník čaj a sušenka, ale nejen to. Zde měla dvojice původně řádit na člunu, ale protože nám jezírko zamrzlo, závodníci si v měřeném časovce zaběhli pro dvě kontroly na hrad Skály. Po splnění časovky a občerstvení těla začal běžet čas sjezdu k penzionu Rybárna v Dolních Teplích. V létě je sjezd velice krásný. Avšak na zasněžené silnici byly jeho časy 4x delší. Po stopnutí času u Rybárny je jen otázka času dostat se ke skalnímu bludišti na Hejdu vedle Ostaše. Sem už většina závodníků

poádm je soboty. Po dojezdu poslední dvojice jsme mohli vyhlásit výsledky, poděkovat za účast a předat věcné ceny, které tentokrát už pomohla sponzorovat organizace OPEN SOCIETY FOUND. Ceny byly věcné a praktické: vařiče a plynové bomby, buzoly a roční předplatění Dobrodruha plus dva letošní výstupy. Třetí Závod Lazarů se uskutečnil od pátku 11. do neděle 13. 6. Centrum závodu bude v obci Jitřava na bývalé faře. Prezentace v pátek od 18.00 do 22.00 hodin. Registrační poplatek činí 200,- Kč. Blíží informace: Tomáš Fibr – Pavlůvka Pernerova 7, 186 00 Praha 8-Karlin, tel./zázn.: 0274 81 79 61 E-mail: FIBR@fsu.cvut.cz. – TF –

CHYSTÁ SE TŘETÍ AKCE DALŠÍHO ZE SURVIVALŮ

dojíždí za tmy. Přicházejí na řadu čelovky a mobilizují se zkušenci z orientace. Ve skalním bludišti čeká 8 zmrzlých kontrol. Limit je 1 hodina a minimální počet je pět kontrol. Po návratu máte chvilku na opečení buřta a obřítí se u ohně. Pak už je jen třeba dostat se bezpečně do cíle.

Ve neděli ráno se začíná v 8.15 asi 500m během do vrchu ke křížku v lese. Zde čekají závodníci tzv. Dóubalkovy úchytky těžkých ptáků. To je řada kleštěk vzdálená asi 500 m přímou čarou od křížku přesně na jih. Tedy pouze jedny kleštěčky jsou přesně na jihu. Stačí cvaknout ty správné (ty úplně vlevo bez zdumavého sňehu, pozn. at.) a co nejrychleji se vrátit zpět na faru. Ze zasněženého kopce to jde někdy i samo. Následuje přibíraní sedáků a lezeček do batůžku či na nosič, skočit na kolo a hurá na stěnu do Police nad Metují. Tam na kluky čeká převěsek a na holky kolná cesta. Po spuštění na podlahu tělocvičny převlíknout a zpět do cíle celého 1. ZL tedy Prvního Zimního Závodu Lazarů. Tak jsme totiž díky zasněžené trati závod přejmenovali.

Nedělní etapa rovněž zamíchala závodníkům. Po dojezdu poslední dvojice jsme mohli vyhlásit výsledky, poděkovat za účast a předat věcné ceny, které tentokrát už pomohla sponzorovat organizace OPEN SOCIETY FOUND. Ceny byly věcné a praktické: vařiče a plynové bomby, buzoly a roční předplatění Dobrodruha plus dva letošní výstupy. Třetí Závod Lazarů se uskutečnil od pátku 11. do neděle 13. 6. Centrum závodu bude v obci Jitřava na bývalé faře. Prezentace v pátek od 18.00 do 22.00 hodin. Registrační poplatek činí 200,- Kč. Blíží informace: Tomáš Fibr – Pavlůvka Pernerova 7, 186 00 Praha 8-Karlin, tel./zázn.: 0274 81 79 61 E-mail: FIBR@fsu.cvut.cz. – TF –

ČESKÉ HOROLEZECKÉ EXPEDICE LETOS

Letošní rok není na ohlášené horolezecké expedice do vysokých pohoří příliš bohatý. Z podkladů poskytnutých Českých horolezeckým svazem za zmínku stojí tři akce.

První z nich je expedice Everest 99, kterou v dubnu a květnu podniká sdružení Himalaya 8000. Členové tohoto sdružení, Soňa Vornáčková a Josef Šimunek, vylezli v loňském roce bez kyslíku na Makalu (viz DB č. 598). Cíle letošní expedice jsou však z finančních důvodů stále v pohybu. Původně byl plánován dokonce dvojitý výstup na Everest i Lhotse s tím, že

o Everest se pokusí jako první česká žena S. Vornáčková. Nakonec se však výškové expedice pokusí pouze o Lhotse.

Od 22. 6. do 22. 8. by měla působit v Pákistánu výprava českých a slovenských lezců, jejímž cílem byl měl být prvovýstup na známou věž Great Trango (6286 m).

V září a říjnu by pak v Nepálu měla působit v pořadí již osmá česká (nebo československá) výprava, která se pokusí o splnění Cho-Oyu (8201 m). Tato hora je spolu s Everestem nejčastěji lezecko osmišticívkou, což platí i pro české poměry, neboť na ni vylezlo již 17 „Čechoslavočků“. Jen od roku 1990 zde bylo pět úspěšných expedic s českým zastoupením. Letošní expedice, v níž bude mj. L. Sulovský, se pokusí o prvovýstup v alpském stylu ze severu, a pokud to nevyjde, pak o „normálku“ ze západu. Doplňkový program expedice by měl být prvovýstup severní stěnou v alpském stylu na sedmšticívkou Mt. Qowoyi (7351 m).

PARDUBIČÁCI NEJSOU Z HRADCE

Ve výsledkové listině závodu GEMMA MARATHON ORIENTEERING otištěné v č. 6/98 Dobrodruha, kterou nám poskytl pořadatel, se objevilo, že vítězové kategorie MM-A – Horáček, Kolář – běželi za Hradec Králové. Oba dva jsou přítomni srdcem i duší Pardubičáci! Aby je už nikdo více nepodezíval z kolaborace s Hradcem, oznamujeme tímto oficiálně, že jsou to oni, nezradili a i nadále hodlají šířit slávu města Pardubic. – ho –

DOBRODRUH

Nejrozšířenější outdoorový časopis v ČR
Je prodáván ve více než 100 sportovních obchodech, předplatitelům i v běžné distribuční síti v ČR i na Slovensku.

CENA PLOŠNÉ ČERNOBÍLÉ INZERCE:
1 cm² 19,- Kč 1/2 strany 10 800,- Kč
1/8 strany 2700,- Kč 1 strana 19 800,- Kč
1/4 strany 5400,- Kč

Barevná inzercie je o 20 % dražší, při opakovaní inzerátů slevy.
Podrobnější ceník a informace obdržíte na adrese redakce (telefon: 0603 55 49 43, fax: 0276 88 79).

MALOOBCHODY, PRODAVÁJÍCÍ ČASOPIS DOBRODRUH PRAHA

- HUDY SPORT, Na Perutyně 14, 110 00 Praha 1. Horolezecký, turistika, trekking, běhy, voda.
- HUMI, Karolíny Světlé 3, 110 00 Praha 1
- HUMI, Martináská 2, 110 00 Praha 1
- ITM Distribuce, Projeva map a průvodců, Senovážná nám. 6, 110 00 Praha 1, tel./fax: 02/2422745. Magy z celého světa.
- KIWI, Jungmannova 23, 110 00 Praha 1, tel.: 02/241282, fax: 9624555. Magy, průvodce, navigace, časopisy, videokazety.
- OLSON, Kravčinská 21, 110 00 Praha 1, tel.: 02/22210138, fax: 96230133. Potápěčská technika, škola, servis, cestovní.
- SALEWA Czech Sportcentrum DRAPA, Revoluční 1, 110 00 Praha 1
- NAMICHE, Újezd 31, 110 00 Praha 1. Outdoor, sportovní horolezecký, turistika, skialpinismus.
- GENTIANA v.o.s., Petráská 11, 110 02 Praha 1, tel.: 02/24817854, fax: 24818970. Horoleze, turistické, kemping a sportovní potřeby.
- NAKLADATELSTVÍ OLYMPIA, reprezentační prodejna, Úpletalova 59, 110 38 Praha 1
- HUMI, Bělehradská 23, 120 00 Praha 2
- MOIRA, Bedešská 20, 120 00 Praha 2
- WARMPEACE, Slavkova 5, 120 00 Praha 2
- TESTUDO-Novotný, Jaromírova 26, 128 00 Praha 2
- BIKER'S CAVE alias Jeskyně, Seifertova 7, 130 00 Praha 3
- DELPHIN SUB, Potápěčská technika, Táborská 13, 130 00 Praha 3
- ALAE LUPULI, Antala Staška 20, 140 00 Praha 4
- FREUD, Hvězdova 2, 140 00 Praha 4
- HIMAL SPORT, Nuselská 13, 140 00 Praha 4, tel.: 6925953. Turistika, horolezecký, voda, lyže, skialpinismus.
- HG SPORT, Zbrovská 60, 150 00 Praha 5, tel./fax: 02/535741. Vodní turistika, kanoistika, rafting, příroda.
- HUDY SPORT, Ládková 43, 150 00 Praha 5, tel.: 02/538180. Horolezecký, turistika, camping, skialpinismus, outdoor.
- HOLAN SPORT STRAHOV, Studentské koleje Strahov, blíž 1, Vančůvka 5, 160 00 Praha 6
- KRYMAR BIKE CENTER, Pod Baštami 3, 160 00 Praha 6. Mountainbike, trekkingová kola, oblečení, doplňky, freestyle.
- CENTRUM AKTIVIT V PŘÍRODĚ, Josef Martho 31, 162 52 Praha 6
- JAS ARCHERY DIRECT, Na Petynce 90/151, 169 00 Praha 6, tel.: 02/24322997. Lyky, kůže, šípky, servis, výška.
- AQUAMARINE, Čechova 17, 170 00 Praha 7, tel./fax: 02/33373917
- HUDY SPORT, Strossmayerovo nám. 10, 170 00 Praha 7, tel.: 02/879982. Horolezecký, turistika, camping.
- PEKSPORT, Trávnická 466/62, 101 00 Praha 10, tel./fax: 7328282. Kola, lyže, boty, sport.potřeby, textil.

STŘEDNÍ ČECHY

- ADOP-SPORT, Sokolovská 345, 250 88 Čelákovice
- SPORT JIRÍ FOJT, Za parkem 866, 252 29 Dobručkovice, tel./fax: 02/9811284. Jízdní kola, sport. prodej, opravy.
- VELOPÍPÉ SERVIS, Rozmitalská 237, 261 02 Příbram VI, tel./fax: 0306/20305. Prodej a montáž kol, doplňky, servis.
- MENGR SPORT, Mladětická 146, 271 11 Neratovice
- SPORTSERVIS MONTANA, Jaromír Vysoký, Kmochova 406, 280 02 Kolín II, tel./fax: 0321/28718. Kola, lyže, sport. potř., servis.
- SHERPA SPORT, Boženy Němcové 666, 293 01 Ml. Bolešov, tel./fax: 0326/272614. Horolez., turistika, camping, lyže, vodíc. potř.
- SPORT ČESKÝ RÁJ, Nerudova 616, 293 01 Mladá Bolešov

ZÁPADNÍ ČECHY

- CYKLOSPORT OK spol. s r. o., kpt. Jaros 48, 339 01 Hlávky 1, tel./fax: 0186/20561. Horská kola Anthor Equipe.
- SPORT BUMERANG, Budečských hrdinů 98, 348 15 Písaň, tel./fax: 0184/930265. Sport a rybářské potřeby, horáká kola, servis.
- JAROSLAV ANDRLE, Libušina 535/11, 353 01 Mariánské Lázně. Horolezecký, speleologie, trekking, táboření, oblečení.

JIŽNÍ ČECHY

- SPORT SERVIS NAVRÁTIL, Pohnaniční stráž 160, 354 71 Velká Hledeba
- SPORT KAMZÍK, Široká 19, 370 01 České Budějovice
- BIKE SPORT JOMA, Václavská 544/3, 377 01 Jindřichův Hradec, tel.: 0331/23453. Prodej a servis jízdních kol.
- CYKLOEXTRA, I. máje 108, 385 01 Vimperk, tel.: 0338/31093. Cyklo, ski, turistika, tenis, sport.
- CYKLOEXTRA, nám. Svobody 3, 387 01 Wlady, tel.: 0338/31093. Cyklo, ski, turistika, tenis, sport.
- H5 SPORT, Kloboucká 108, 390 01 Tabor. Turistické, horolezecké potřeby, paragliding, cestovní, VHT.

SEVERNÍ ČECHY

- HUDY SPORT, Biliňská 3, 400 01 Ústí nad Labem, tel./fax: 047/5208625. Turistika, trekking, horolezecký, potápění, fitness.
- KUR SPORT, Děčínská 554, 407 22 Benešov n. Pl., tel.: 0412/945206. Cyklospor, prodej, servis, půjčovna, leasing.
- SPORT EXTREM, Polníčská 202, 412 01 Lomnice, tel.: 0416/741971. Paragliding, lyže, trekking, snowboarding, oblečení.
- ALPIN SPORT, U nádrží 5, 415 01 Tepliče, tel.: 0417/47780. Horolezecký, turistika, lyže, Moira, plavky.
- HPM SPORT, Aleje 1, 415 01 Tepliče
- STRIX-Dušan Duška, prodejna sport. potěb, Městské nám., Bezručova 4252, 430 02 Chomutov
- HUDY SPORT, 5. května 11, 460 01 Liberec
- SPORT ČOCHTAN, Kameňná 16, 466 00 Jablonec nad Nisou
- HUDY SPORT, Podhorácká 22, 466 01 Jablonec nad Nisou
- SPORT PAUDERA, Krále Václava 120, 471 63 Staré Splawy

VÝCHODNÍ ČECHY

- SPORT/TURIST, Koteřova 828, 500 02 Hradec Králové. Prodejna pro vodňáky a turisty.
- SAGITA SPORT, Husova 59, 506 01 Jičín, tel.: 0433/25985. Turistika, horolezecký, kola, pohyb v přírodě.
- ATOM, Trávníček 153, 511 01 Turnov, tel./fax: 0436/21625. Cyklistika, lyžování, horolezecký, turistika.
- BC SPORT TERMIT, Jiráskova 126, 511 01 Turnov
- SPORT HENYCH, Dolní 54, 514 01 Jilměnice
- VIKING, Kavanova 177, 514 01 Jilměnice, tel./fax: 0432/3523. Vše pro pobyt v přírodě.
- GENTIANA v.o.s., Perutynská 13, 530 02 Pardubice, tel./fax: 0446/653070. Horolezecký, turistické, kempingové a sport. potřeby.
- CVOK – Cestovní vodčká kancelář, Jiráskova 29, 530 02 Pardubice
- CK MATEJ, Barvišská 47, 541 01 Trutnov, tel./fax: 0439/6166. Trekking, horolezecký, skialpinismus, voda, lyže.
- SPINDL SPORT, Křesťanská 32, 543 01 Vrchlabí, tel./fax: 0468/21284. Sportovní a turistická zboží, rent a servis.
- FAMOS-B. Fišer, ul. TGM. 133, 549 31 Hrozná, tel./fax: 0441/482888. Paboc. Náchod – 0441/421888. Vše pro cyklistiku a běh.
- SPORTIV-REDPOINT, T. Čada, Hrozná 13, 549 31 Hrozná, tel./fax: 0441/482888. Paboc. Náchod – 0441/421888. Vše pro cyklistiku a běh.
- ARMA Obchod Zálesák, Tyršovo nám. 1079, 560 02 Česká Třebová
- FIRMA JAN JIRÁSKA, Malé náměstí 338, 561 69 Králupy, tel./fax: 0446/651236. Horolezecký, cyklistika, lyžování, táboření.
- MP Sport a móda, Prážská 34/II, 566 01 Vysoké Mýto. Turistika, trekking, batohy, spacáky, ČR Penzión.
- ULTRASPORT, kpt. Jaros 14, 568 02 Svítlava, tel.: 0461/24461. Cyklistika, pohyb pro náročná, fitness, sportovní prádlo.
- JÍZDNÍ KOLA LEDEČ, Husova nám. 13, 584 01 Ledce n. Sázavou, tel./fax: 0452/621383. Kola, alfy, servis, záslonky, prodej.
- RALSPT, Husova 34, 586 01 Jihlava
- TRAMTÁRIE-ODYSEA PRESSING, Znojemská 8, 586 01 Jihlava, tel./fax: 066/7320053. Turistika, trekking, climbing, outdoor.

JÍZDNÍ MORAVA

- R-STOP, I & P Ropkovi, Havlíčkovo nám. 13, 591 01 Žďár nad Sázavou
- GEOKART, Projeva map, Vachova 8, 601 68 Brno
- GEMMA, Pekařská 25, 602 00 Brno. Turistika, voda, lyže, speleologie, horolezecký.
- GEMMA SPORT, Mendlovo nám. 15a, 603 00 Brno. Turistika, camping, voda, horolezecký, lyže.
- HUMI, Bažky 2, 657 00 Brno
- KČT KUDRNA-WORLD, Náměstí 1 (pochod u hlavního nádrží), 663 14 Brno
- BOHUMIL ČADA, Střítež 55, 674 01 Třebíč
- CYKLOCENTRUM HEGER, I. Janáčka 9, 678 01 Blansko
- PETR PEHAL-JÍZDNÍ KOLA, Bybáňská 30, 686 00 Uherské Hradiště
- CYKLOSTAR HENČL, Zámecká 2, 695 00 Hodonín
- BUŽEK-BUŽKOVÁ KNIHY, Masarykovo nám. 38, 697 01 Kyjov
- JAN ŠTROF, Obchodní nám. Štřof, Vodní 52, Kroměříž, tel.: 0634/334295

SEVERNÍ MORAVA

- ELIAS sport, Nádražní 24, 701 01 Ostrava 1, tel./fax: 069/6124553. Turistika, horolezecký, fitness, vodní sporty, vodní výš. čas.
- HUDY SPORT, Sokolovská 29, 702 00 Ostrava, tel.: 069/6118666. Turistika, horolezecký, kola, pohyb v přírodě.
- SPORT 47 AVANTI, Purová 106, 708 00 Ostrava-Purba, tel.: 0659/802098. Kola, lyže, trekking, turistika, sportovní obuv.
- VELOBAZAR ŠIFRATA, Srdánská hala ČJ 733 01 Karviná 1, tel./fax: 069/601942. Kola + doplňky, opravy, komís, oděvy.
- M-SPORT P. L. Kolondra, Srdánská 8, 737 01 Český Těšín
- AZ CYKLO-SPORT, Radniční 1243, 738 01 Frýdek-Místek, tel./fax: 0658/426119, 20941. Cykly, turist., lyže, běh, kemp., kmp. sport.
- LAVINA SPORT, Nám. Svobody 30, 739 02 Frýdek-Místek
- JUREK S+R, 739 13 Knižice pod Ondřejovicemi. Turistika, stany, oblečení – turistika, sport.
- ŠITAVANČ-SPORT, Sokolovská 393, 742 21 Nopřevitz, tel.: 0657/802098. Kola, lyže, trekking, turistika, sportovní obuv.
- ZDENKA ZEJDVOVA, Havlíčkova 32, 744 01 Frédatice p.Ú., tel./fax: 0656/836184. Kola, zbraně.
- PROGRES-CENTRUM, I. máje 1260, 753 01 Hranice na Moravě
- TRANGO-NOVA, Motecká 344, 755 01 Vestín, tel.: 0657/615655. Horolezecký, turistika, voda, kánoičká, šípky.
- HUDY-SPORT Petr Němec, Vodní ul. 657/7217067. Turistika, camping, horolezecký.
- HODKVIŠKÁ, I. máje 210/8, 767 01 Kroměříž, tel. skáň: 0634/330121. Turistika, tramping, horolezecký, western, skaiting.
- SERTICEK, 8. května 11, 772 00 Olomouc
- HAS bike, Ládková 50, 787 01 Šumperk, tel./fax: 0649/21182. Prodej, opravy cyklo + ski.
- KAMMSport Dr. E. Beneš 16, 787 01 Šumperk
- MANIA SPORT, Sadová 882, 790 01 Jeseník. Horolezecký, turistika, outdoor.

Dobrodruh, dvouměsíčník pro mnohostranné osobnosti. Vychází poslední týden sudých měsíců. Šéfredaktor Miloš Kubánek, Lay Out: Design Production. Adresa redakce: Časopis Dobrodruh, Žirovnická 2389, 106 00 Praha 10, e-mail: vdsvet@mbx.vol.cz. Zde rovněž příjem předplatného a inzercie. Distribují PNS, soukromí distributoři, knihkupecství a maloobchody se sportovním zbožím. Distribuje a předplatná na Slovensku - ABOPRESS s.r.o., Vajnorská 134, 831 04 Bratislava, tel./fax: 075/5253334. Vydává Vydavatelství dům Svět, Žirovnická 2389, Praha 10. Registrováno MK ČR pod č. 7598. Podávání novinových zásilek povoleno OZ Přeprava Praha, č.j. 726/97 ze dne 19. 2. 1997. ISSN - 1211 - 751x

TREKKINGOVÉ VRCHOLY V NEPÁLSKÝCH HIMÁLAJÍCH BUDE JICH VÍCE?

Již i v našich krajích je poměrně známo, že v Nepálu je možné získat povolení k výstupu na řadu poměrně vysokých a někdy i lezecky náročných kopců – tzv. trekkingových vrcholů. Poplatek za tyto výstupy je mnohem nižší než u klasických horolezeckých expedic, a tak umožňuje okusit prožitky z himálajského vysokohorského lezení i méně zámožnějším horolezcům, a dokonce i turistům. Výška všech dosud schválených „trekkových vrcholů“ se pohybuje mezi 5500–6600 m n.m.

O VRCHOLECH

Schválených vrcholů je zatím 18, přičemž se nacházejí především v trekařsky nejnávštěvovanějších oblastech – Khumbu, Annapurny a Rolwalingu. Výstup na trekkingový vrchol je tak možné spojit s některým z klasických treků. V lokalitách, do kterých není povolen individuální trekking a je nutno jej absolvovat prostřednictvím některé místní agentury, zatím žádné „trekkové vrcholy“ nejsou, např. poblíž Dhaulaghiri, Makalu nebo Kangchenjungy.

Počet trekařů vystupujících na trekkingové vrcholy přitom v posledních letech vzrůstá. Například v období mezi podzimem 1997 a létem 1998 (tzn. červenec–červen) vydala Nepálská horolezecká asociace celkem 680 povolení výstupů na „trekkové kopce“ pro celkem 3785 lezců. Další skupiny i jednotlivci přitom lezli na tyto kopce načečno. Ve středu pozornosti byly zejména: Island Peak – 265 skupin, 1502 lezců Mera Peak – 142 skupiny, 903 lezců Farchemuche – 53 skupiny, 330 lezců Lobuje Peak – 30 skupin, 178 lezců. Nejméně navštěvovanými kopci byly Hiunchuli – 3 skupiny, 18 osob Mardi Himal – 3 skupiny, 11 osob.

Jen pro zajímavost – v roce 1996 navštívilo Nepál 393 613 cizinců, z nichž trekkingu a horolezeckým expedicím se věnovalo 22 %, tj. asi 88 000 lidí (protože však zhruba 15 000 lidí cestovalo přes Nepál do Tibetu a poté mnozí zpět, objevují se často ve statistice dvakrát). Celkem 58,9 % trekařů přitom navštívilo oblast Annapurny, 19,8 % údolí Khumbu okolo Everestu a např. jen 0,68 % (608 osob) oblast Kangchenjungy.

Mnohé trekové kopce jsou klasickými „chodáky“ a jsou záležitostí hlavně pro vysokohorskou turistiku, zvláště, jsou-li lezeny normálními cestami. Řada z nich však nabízí četné možnosti pro kvalitní výstupy a prvovýstupy. Na některé z nich – např. Hiunchuli nebo Kwangde – je ná-

Vlevo Annapurna South, vpravo vrchol Hiunchuli – velmi náročný trekový kopec.

SCHVÁLENÉ TREKKINGOVÉ VRCHOLY

Vrchol	Výška	Oblast
1. Imja Tse (Island Peak)	6183 m	Khumbu
2. Palder Peak	5896 m	Ganesh
3. Tharpu Chuli (Tent Peak)	5663 m	Annapurna
4. Hiunchuli	6401 m	Annapurna
5. Singu Chuli (Fluted Peak)	5501 m	Annapurna
6. Ramdung	5925 m	Rolwaling
7. Parchemuche	6187 m	Rolwaling
8. Mera Peak	6654 m	Khumbu
9. Khonga Tse (Mehra)	5849 m	Khumbu
10. Kusum Kanguru	6367 m	Khumbu
11. Kangia Chuli	5844 m	Lantang
12. Pokalde	5806 m	Khumbu
13. Mardi Himal	5587 m	Annapurna
14. Loguje	6119 m	Khumbu
15. Kwangde (Kawande)	6011 m	Rolwaling
16. Pisang	6091 m	Damodar
17. Chulu West	6419 m	Damodar
18. Chulu East	6584 m	Damodar

(Vrcholy v oblasti Damodar jsou severně od skupiny Annapurna – severně od řeky Marsyandi – nástup z Manangu, resp. Pisangu – osada na klasickém treku kolem Annapurny.)

dého dalšího člena je nutno uhradit 200 USD na osobu do maximálního počtu 12 osob. Pro kopce 6501–7000 metrů výškové je to 2000, resp. 300 USD. Tyto expedice musí být dále dle regulí doprovázeny styčným důstojníkem a minimálně třemi nepálskými pracovníky do základního tábora a ti všichni musí být vybaveni kvalitní výstrojí. (Tu však dnes již nechtějí a vyžadují každý prothodnotu 800–1500 USD.)

Proti tomu je výstup na stejné vysoké trekkingové vrcholy poměrně lacinou záležitostí. Povolení pro skupinu stojí 300 USD (to je i cena pro jednotlivce). Protože jsou všechny kopce v oblastech běžného trekového provozu, nevyžadují navíc nepálské úřady povinné místní průvodce. Předpokládá se, že účastníci mají běžné „trekking permitty“ pro danou oblast.

O povolení k výstupu na trekový kopec je nutné požádat Nepálskou horolezeckou asociaci: NMA – Nepal Mountaineering Association P.O.Box 1435, Kathmandu, Nepal tel. 009971/411525, fax 416278

BUDOU DALŠÍ VRCHOLY?

V Nepálu je „evidováno“ 1300 samostatných vrcholů, a tak současných 18 schválených trekových kopců je velmi malý počet. Expediční komise UIAA proto v současné době vede jednání

Tsaurabong u Dhaulaghiri – nově navrhovaný trekový kopec.

ročně vystoupit jakoukoli cestou. Ve strmých stěnách Kwangde vede několik cest, patřících ke špičkovým horolezeckým výkonným. Trekové kopce rozhodně poskytují řadu možností pro horolezce, kteří nechtějí vydávat velké prostředky na výpravy k vrcholům, na něž je zapotřebí získat drahé expediční povolení.

o rozšíření jejich počtu (za UIAA jedná autor článku a Lindsay Griffin z Británie).

Výsledkem jednání s Ministerstvem turistiky a letectví v Nepálu a Nepálskou horolezeckou asociací je zatím dohoda, že UIAA vypracuje seznam dalších vhodných vrcholů. Jednání budou pokračovat a UIAA navrhuje např. Manapathi (6380 m) a Tsaurabong (6395 m) ve skupině Dhaulaghiri, nebo Romthang (6700 m) v oblasti Kangchenjungy. O výsledcích vás budeme informovat.

JIRÍ NOVÁK

autor je předsedou Českého horolezeckého svazu a členem expediční komise UIAA (pověřený oblastí Nepál)

VAR 2

VAR 2 je nejmodernější a nejúčinnější kotel na plyn. Je vhodný pro všechny typy plynů (propan, butan, LPG). Má vysokou účinnost a dlouhou životnost. Je vhodný pro všechny typy výstupu (trekking, expedice, turistika).

VAR 2 P.O. BOX 11, 486 02 JABLONEC N. S., tel.: 3421/280 81, fax: 3421/134 91, e-mail: var@var.cz